

**PRAVILNIK ZA OCJENJIVANJE RADA
PASA JAMARA**

(LOVNIH TERIJERA I JAZAVČARA)

2007.

Nakladnik : HRVATSKI KINOLOŠKI SAVEZ
Za nakladnika : Damir Skok, dr.vet.med., predsjednik HKS-a
Prijelom : Novi val
Tisak : KERSCHOFFSET ZAGREB
Naklada : 300 primjeraka

SADRŽAJ

PRAVILNIK ZA OCJENJIVANJE RADA PASA JAMARA (LOVNIH TERIJERA I JAZAVČARA) 2007.

PREDGOVOR	8
OPĆE ODREDBE PRAVILNIKA ZA OCJENJIVANJE RADA PASA JAMARA (LOVNIH TERIJERA I JAZAVČARA)	10
I. Svrha ispita	10
II. Odnosi prema pokroviteljskoj organizaciji	10
III. Pristupanje ispitu	10
IV. Prijave	11
V. Ždrijebanje	11
VI. Vodič psa	11
PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE RADA NJEMAČKIH LOVNIH TERIJERA	12
A) ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA (IPO)	12
1. RAD POD ZEMLJOM	12
1.1. Upute za suce za rad pod zemljom	12
1.2. Rad kod okruglog kotla	13
1.3. Ustrajnost i strast	14
1.4. Glas u rovu	15
1.5. Pretraživanje	15
2. RAD NAD ZEMLJOM	15
2.1. Uporaba nosa	16
2.2. Sigurnost na tragu	16
2.3. Sljedovoljnost	17
2.4. Sljedoglasnost	17
2.5. Vidoglasnost	18
2.6. Sklonost prema vodi	18
2.7. Vodljivost	19
2.8. Mirnoća na pucanj	20
2.9. Karakter	20
2.10. Ispit prirođenih osobina	21

B) PUNI RADNI ISPIT	22
1. ISPIT POD ZEMLJOM	22
1.1. Istjerivanje i ponašanje pokraj divljači	22
1.2. Ustrajnost i strast	22
1.3. Glas u rovu	22
1.4. Pretraživanje rova	22
1.5. Izvlačenje iz rova	22
2. ISPIT NAD ZEMLJOM	24
2.1. Uporaba nosa	24
2.2. Šunjkanje	24
2.3. Rad na krvnom tragu	25
2.3.1. Oblajavanje mrtve divljači, pokazivanje mrtve divljači	26
2.3.2. Ponašanje pokraj divljači	26
2.4. Donošenje lake divljači	27
2.5. Traženje i donošenje izgubljene pernate divljači (izborna disciplina)	28
2.6. Odloživost	28
2.6.1. Slobodno odlaganje	28
2.6.2. Odlaganje na povodniku	29
2.7. Vodljivost na povodniku	29
2.8. Slobodno hodaње uz nogu (izborna disciplina)	30
2.9. Ponašanje na stajalištu	30
2.10. Opća poslušnost i sklonost prema radu	30
2.11. Rad na vodi	30
2.11.1. Opći dio	30
2.11.2. Opće odredbe	31
2.11.3. Vodene površine	31
2.11.4. Odgovorna osoba	31
2.11.5. Patke	31
2.11.6. Ležanje na jajima	32
2.11.7. Preduvjet za ispitivanje na vodi	32
2.11.8. Psi	32
2.11.9. Poseban dio	33
2.11.10. Šunjkanje u trstici/raslinju bez patke	33
2.11.11. Ocjenjivanje	33
2.11.12. Mirnoća na pucanj	34
2.11.13. Traženje izgubljene divljači u vodama bogatima raslinjem	34
2.11.14. Šunjkanje u trstici/raslinju s patkom	35
2.11.15. Donošenje iz duboke vode	36
2.11.16. Karakter	36
2.11.17. Puni radni ispit - bodovna tabela	37

C) ISPITNI PRAVILNIK MEĐUNARODNOG SAVEZA SVJETSKOG SAVEZA ZA NJEMAČKE LOVNE TERIJERE RAD NAKON PUCNJA S DODJELOM CACIT-a	38
1. SVRHA ISPITA	38
2. SUDJELOVANJE NA ISPITU	39
3. RASPISIVANJE ISPITA	39
4. VODSTVO ISPITA	39
5. ANGAŽIRANJE SUDACA	39
6. PRIGOVORI	40
7. REDOSLIJED	40
8. DISCIPLINE	40
9. VODLJIVOST NA POVODNIKU	40
10. PRIKRADANJE	41
11. ODLAGANJE I PUCANJE	41
12. RAD NA KRVNOM TRAGU	42
12.1. Rad na povodniku na tragu odstajalom preko noći	42
12.2. Ponašanje pokraj divljači	43
13. DONOŠENJE KUNIČA	43
14. DONOŠENJE PERNATE DIVLJAČI	44
15. SLOBODNO TRAŽENJE IZGUBLJENE PERNATE DIVLJAČI	44
16. SLOBODNO TRAŽENJE IZGUBLJENE DIVLJAČI U DUBOKOJ VODI OBRASLOJ TRSTIKOM	45
17. IZVLAČENJE LISICE IZ ROVA	45
18. RAD NAKON PUCNJA S DODJELOM CACIT-A BODOVNA TABELA S NAGRADNIM RAZREDIMA	47
PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE RADA JAZAVČARA	49
ISPITI PRIROĐENIH OSOBINA (IPO)	49
1. ISPIT MIRNOĆE NA PUCANJ	49
2. ISPIT NA VODI	49
3. ISPIT SLJEDOGLASNOSTI	50
A. Općenito	50
B. Provođenje ispita	50
C. Ocjenjivanje rada	51
D. Zahtjevi za dodjelu odlične ocjene - stručna ocjena (4)	51
E. Dodjela nagradnih razreda	52
LOVNI RADNI ISPITI	53
4. ISPIT U ŠUNJKANJU	53
A. Kakvoća revira	53
B. Struktura	53

C. Discipline poslušnosti	53
D. Šunjanje	54
E. Ocjenjivanje rada	55
F. Dodjela nagradnih razreda	56
5. ISPIT TRAŽENJA U ŠUMI	57
A. Struktura	57
B. Ocjenjivanje rada	58
C. Dodjela nagradnih razreda	59
6. ISPIT NA UMJETNOM KRVNOM TRAGU	60
A. Općenito	60
B. Zahtjevi naspram reviru	61
C. Pravač umjetnog traga	61
D. Priprema tragova za ispit	61
E. Dan ispita	62
F. Izbor vrste rada	62
G. Slobodno traženje s oblagavanjem mrtve divljači	62
H. Slobodno traženje s pokazivanjem mrtve divljači	63
I. Osnovne smjernice za ocjenjivanje	63
J. Ocjenjivanje rada	63
K. Dodjela nagradnih razreda	64

ISPIT SVESTRANOSTI **65**

7. PUNI RADNI ISPIT (PRI)	65
A. Ispitne discipline	65
B. Ocjenjivanje rada i dodjela nagradnih razreda	66

RAD U ROVU **68**

8. OCJENJIVANJE SPOSOBNOSTI ZA RAD POD ZEMLJOM	68
A. Općenito	68
B. Preduvjeti za sudjelovanje	69
C. Svojstva rovnog sustava za ocjenjivanje	69
D. Tijek ispitivanja	70
E. Vrijeme za rad	71
F. Međunarodni rovni sustav	72
G. Drugi rovni sustavi	72

ISPITIVANJE PATULJASTIH JAZAVČARA I JAZAVČARA KUNIČARA **73**

9. VLEČKA KUNIČA/IZVLAČENJE	73
A. Općenito	73
B. Tijek ispita	73
C. Zahtjevi za dodjelu stručnih ocjena	74
D. Ocjenjivanje rada	75
E. Dodjela nagradnih razreda	76

10. ISTJERIVANJE KUNIĆA IZ PRIRODNOG ROVA	76
A. Općenito	77
B. Tijek ispita/zahtjevi u odnosu na jazavčara	77
C. Ocjenjivanje	77
D. Dodjela nagradnih razreda	77

NACRT IZGLEDA ROVA	79
---------------------------	-----------

Poštovani ljubitelji pasa,

pred Vama je novi Pravilnik za ocjenjivanje rada pasa jamara. Od zadnje promjene ovog Pravilnika prošlo je više od 10 godina. Ta činjenica, ali i brojne promjene u Pravilnicima za koje su zaduženi klubovi matičnih zemalja njemačkih lovnih terijera i jazavčara, razlog su usklađivanja ovih Pravilnika. Prevedeni Pravilnici ovih klubova iz Njemačke gotovo su u potpunosti identični svojim originalima, te će od sada biti puno lakše uspoređivati rezultate i uspjehe koji postižu psi u Hrvatskoj s onima matičnih klubova. Posebno bih se ovom prilikom htio zahvaliti predsjedniku Komisije za izradu pravilnika za rad jamara, g. Marijanu Čižmešiji, na uloženom trudu u pripremi Pravilnika.

Vrlo je bitno istaknuti da Pravilnici u potpunosti ispunjavaju zahtjeve koje je novi Zakon o zaštiti životinja stavio pred ovu skupinu pasa.

Vjerujem da će korisnici ovog Pravilnika, vlasnici pasa i kinološki suci, biti vrlo zadovoljni. Osobno sam siguran da smo potpunim usklađivanjem ovih Pravilnika s Pravilnicima matičnih zemalja napravili jedan vrlo bitan iskorak, koji će vrlo skoro donijeti svoje prve vrijedne rezultate.

Srdačan kinološki pozdrav

Predsjednik HKS-a
Damir Skok, dr.vet.med

Temeljem članka 40. Statuta Hrvatskog kinološkog saveza, Izvršni odbor Hrvatskog kinološkog saveza na sjednici održanoj 02. ožujka 2007.godine donosi sljedeću

ODLUKU

1. Usvaja se PRAVILNIK ZA OCJENJIVANJE RADA PASA JAMARA (LOVNIH TERIJERA I JAZAVČARA), sa stupanjem na snagu danom donošenja.
2. Danom stupanja na snagu gore navedenog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik za ocjenjivanje rada pasa jamara donesen 16. siječnja 1997. godine.
3. Tumačenje odredbi PRAVILNIKA ZA OCJENJIVANJE RADA PASA JAMARA (LOVNIH TERIJERA I JAZAVČARA) daje Izvršni odbor Hrvatskog kinološkog saveza.

Predsjednik HKS-a
Damir Skok, dr.vet.med.

OPĆE ODREDBE PRAVILNIKA ZA OCJENJIVANJE RADA PASA JAMARA (LOVNIH TERIJERA I JAZAVČARA)

Ovim Pravilnikom Hrvatski kinološki savez (HKS) određuje obvezne uvjete za pojedina ispitivanja radnih sposobnosti pasa jamara za čitavo područje Republike Hrvatske.

Ispitivanja radnih sposobnosti podijeljena su u dvije skupine:

- Ispitivanje rada njemačkih lovnih terijera
- Ispitivanje rada jazavčara

I. Svrha ispita

Ispiti imaju za svrhu utvrđivanje prirođenih osobina pasa jamara i dokazivanje upotrebljivosti u lovu.

Psi jamari uzgojeni su za lov i od njih se očekuje čvrstina karaktera i ustrajnost pri lovu na grabežljivu divljač, osjetljivost njuha i sigurnost na tragu ranjene divljači te glasan slijed na svježem tragu divljači. Pritom trebaju biti poslušni pratitelji lovcu u lovu, s izraženim čvrstim karakterom u svakoj prilici.

II. Odnosi prema pokroviteljskoj organizaciji

Statut Hrvatskog kinološkog saveza i Pravilnik o stručnom radu vrijede za sve učesnike na ispitu (organizatore, suce, natjecatelje) i obavezno se moraju primjenjivati na svim ispitima pod pokroviteljstvom Hrvatskoga kinološkog saveza.

III. Pristupanje ispitu

Za pristupanje Ispitu prirođenih osobina (IPO) pas treba biti star najmanje 9 mjeseci te imati pozitivnu ocjenu oblika. Ocjenjivanju oblika pas može pristupiti i neposredno prije ispita.

Za ostale ispite vrijede isti uvjeti kao za pristupanje IPO-u.

Bolesni psi i ženke u tjeranju ne smiju se dovoditi na ispit i treba ih držati što dalje od ispitnog terena. Svi prijavljeni psi moraju imati propisano veterinarsko uvjerenje i treba biti moguće provjeriti njihov identitet.

IV. Prijave

Prijave za ispite, rok i način plaćanja, visinu prijavnine, postupanje u slučaju odustajanja i nedolaska na ispit te mogućnost postojanja određenih povlastica u plaćanju određuje organizator ispita.

V. Ždrijebanje

Redoslijed prema kojem će se ispitivati psi određuje se ždrijebom prije početka ispita.

Prozivanje pri ždrijebanju vrši se prema redoslijedu prispjeća prijava.

VI. Vodič psa

Vodič psa mora navršiti 16 godina života. Na ispitu nije dozvoljen pristup vodičima pasa kojima je HKS zabranio sudjelovanje na priredbama u organizaciji HKS-a.

Vlasnik psa može povjeriti vođenje psa drugoj osobi, ali izmjena vodiča tijekom ispita nije dozvoljena.

Vodič psa podvrgava se svim točkama pozitivnih pravilnika HKS-a, odlukama vođe utakmice i sudaca.

Vodič i vlasnik psa mogu odustati od ispitnih rezultata bez obrazloženja, ali time gube sva prava vezana uz tu priredbu.

PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE RADA NJEMAČKIH LOVNIH TERIJERA

A) ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA (IPO)

1. RAD POD ZEMLJOM

Općenito:

Njemački lovni terijer mora biti u potpunosti podoban pas za lov pod zemljom i za tu vrstu lova posjedovati potrebnu oštrinu, ustrajnost i strast. Radi omogućavanja jedinstvenih uvjeta i stjecanja potrebnog iskustva glede zaštite psa, uvježbavanje i ispitivanje uporabivosti za rad u rovu održavaju se u umjetnom rovu u reviru, građenom u skladu sa Zakonom o zaštiti životinja. Rovni sustavi moraju odgovarati normama Njemačkog kluba za lovne terijere i posjedovati okrugli kotao.

Prostor za istjerivanje treba biti visok 30 cm i površine najmanje 1m². Sa svih strana treba biti otvoren.

Istjerivanje lisice odgovara zahtjevima utvrđivanja sposobnosti za rad mladih i starih pasa.

Ispitivanje sposobnosti za rad u rovu provodi se uz upotrebu lisica koje su uzgajane u tu svrhu i cijepljene protiv bjesnoće. Način držanja i upotrebe grabežljive divljači treba biti usklađeno s poštivanjem propisa Zakona o zaštiti životinja.

Ponašanje psa prije i za vrijeme rada mora biti promatrano i ocjenjivano s obzirom na njegov karakter.

Ponašanje psa kraj grabežljive divljači važno je kod dodjele ocjena u radu na umjetnom rovu u reviru, provedenom u skladu sa Zakonom o zaštiti životinja. Ocjena koja se dodjeljuje za rad u rovu može biti najmanje 2,5. U disciplini istjerivanja također se dodjeljuju polovične ocjene, tako da je moguća veća diferencijacija. S obzirom na to kako se pas ponašao i kako je ležao pred grabežljivom divljači, dodjeljuju se ocjene od 4 do 0.

1.1. Upute za suce za rad pod zemljom

Umjetni rov u reviru, koji je u skladu sa Zakonom o zaštiti životinja, mora imati unutarnji poprečni presjek od 18 cm širine i 20 cm visine, biti dugačak najmanje 15 m, imati dvije silazne i uzlazne cijevi, tjesnac s unutarnjom širinom od 16 cm i visinom od 18 cm te duljine 70 - 80 cm, kao i prolaz s uleknućem. Mora biti instaliran sustav

okruglog kotla. Kao predložak kako treba izgledati rovni sustav mogu poslužiti brojni već izgrađeni normirani sustavi koji odgovaraju i međunarodnom standardu. Rov mora biti zatamnjen.

Pri početku rada, psa se smije tek vrlo blago bodriti prije samoga ulaska u rov (u skladu s lovačkom praksom). Daljnje bodrenje dovodi do oduzimanja bodova u disciplinama pretraživanja ili ustrajnosti i strasti. Vodič treba tijekom rada ostati kod ulaza u cijev, a to mjesto smije napustiti samo prema uputi suca.

Iskusan i dobar pas jamar mora pretražiti rov i lisicu zatvoriti u okrugli kotao. Pas mora samostalno pronaći lisicu.

1.2. Rad kod okruglog kotla

Lisica se ispušta od ulaza preko silazne i ulazne cijevi, tjesnaca i mogućih drugih prepreka do okruglog kotla i tamo biva zatvorena zasunom.

Rov treba biti priređen tako da pas može prvo slijediti lisicu otprilike do sredine rova, preko navedenih mjesta. Tek se tada rovni sustav treba u potpunosti otvoriti.

Psa se smije odvezati radi ulaska u rov tek nakon što je lisica zatvorena zasunom u okruglom kotlu te je rov priređen na odgovarajući način.

Pas treba grabežljivu divljač pronaći samostalno, a vodič ga za vrijeme rada ne smije bodriti. Pred okruglim kotlom pas mora efektivno ležati najmanje pet minuta i pritiskivanjem rotacijske rešetke potiskivati lisicu. Rotacijska rešetka isprva može biti pritisnuta samo do zopora. Ako tijekom ležanja pred kotlom pas tako snažno potiskuje lisicu da rotacijska rešetka dođe do zopora te se stekne dojam da pas vlada grabežljivom divljači (ocjena najmanje 3,5 iz discipline istjerivanja), zapor treba osloboditi, ali se ne otvara zasun prema košari za istjerivanje. Ako pas i dalje lisicu snažno potiskuje te čini daljnje napore da bi je istjerao, odmah treba otvoriti i taj zasun.

Rad je završen čim lisica napusti rov ili je pas ne uspije istjerati nakon 10 minuta (od prvog nalaženja) efektivnog rada kod okruglog kotla.

Ukupno vrijeme rada u umjetnom rovu u reviru iznosi najdulje 15 minuta. Za pretraživanje (do prvog nalaženja) psu stoji na raspolaganju 5 minuta bez skidanja bodova. Nakon svakog psa lisicu treba promijeniti.

Smjernice kod ocjenjivanja discipline istjerivanje:

Ocjena 4:

Pas pokazuje vrlo dobar, samostalan rad, lovački propisno svladavanje lisice i njeno istjerivanje. Ako nakon povlačenja zasuna pas i dalje snažno i bez prekida potiskuje lisicu tijekom cijelog preostalog vremena za rad od najmanje 4 minute, može biti

dodijeljena ocjena 4 i bez istjerivanja lisice.

Ocjena 3,5:

Pas pokazuje dobar rad, lovački propisno ležanje pred kotlom. Opetovano potiskuje lisicu i pokušava je istjerati, a lisica napušta rov bez pritiska psa.

Ocjena 3:

Pas pokazuje dobar rad, lovački propisno ležanje pred kotlom uz povremene pokušaje za istjerivanje lisice.

Ocjena 2,5:

Pas pokazuje zadovoljavajući rad, lovački propisno ležanje pred kotlom, eventualno tek poneki pokušaj istjerivanja lisice.

Ocjena 2/1:

Pas pokazuje manjkav rad koji je u lovačkom smislu nezadovoljavajući.

Ocjena 0:

Nezadovoljavajući rad.

1.3. Ustrajnost i strast

Prije svega treba biti ocijenjena izdržljivost psa u rovu i njegova lovačka strast. To se odnosi i na ponašanje psa kod ulaska u rov. Napuštanje rova kako bi se pronašla druga mogućnost ulaženja ne treba psu pripisivati kao pogrešku ako nakon toga ponovno samostalno uđe u rov. Bodrenje od strane vodiča je dozvoljeno, ali uzrokuje smanjenje ocjene. Ako pas napusti rov bez ponovnog vraćanja u njega tijekom vremena propisanog za rad, ispit se ne smatra položenim.

Ocjenjuje se tijekom čitavoga rada.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Pas pokazuje vrlo dobru, lovačkoj praksi u potpunosti primjerenu ustrajnost i strast za vrijeme rada te stalno nastojanje da se lisica fiksira na određenom mjestu i da se na kraju potisne iz rova.

Ocjena 3-0:

U skladu s prikazanim radom. Nestalno ponašanje i rad te više nego dvokratno napuštanje divljači tako da ona ima priliku pomaknuti se, kao i popuštanje strasti, uzrokuju sniženje ocjene.

1.4. Glas u rovu

Glas u rovu treba lovcu ukazivati na tijek i napredak u radu.

Glas je neophodan za uspješan rad pod zemljom i za mogućnost uključivanja lovca. Treba razlikovati glas koji pas ispušta zbog straha ispred rova ili na ulasku u rov od pravog glasa prilikom ležanja ispred divljači.

Psi koji bez glasa vrebaju divljač za lov su neuporabljivi.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Pas ispušta vrlo dobar, stalan, trajan glas prilikom ležanja ispred divljači. Manji prekidi mogu se tolerirati.

Ocjena 3-0:

U skladu s prikazanim radom.

1.5. Pretraživanje

Iskusan i dobar pas jamar ne treba i neće prihvatiti rov u kojem nema divljači. Rovove u kojima ima divljači pas treba sa sigurnošću pretražiti sa svim njihovim odvojcima i poteškoćama. Napuštanje rova te ponovni ulazak kroz drugu cijev potpuno su prihvatljivi. Nos, strast, želja za nalaženjem i iskustvo dovode na kraju do najviših rezultata u disciplini pretraživanja.

Faza ocjenjivanja proteže se od početka rada do prvog nalaženja divljači u okruglom kotlu. Psima koji nakon pet minuta nisu našli divljač, umanjuje se ocjena. Ako ni nakon 10 minuta ne pronađu divljač, dodjeljuje se ocjena "0".

Ocjenjivanje:

Ocjena 4 do 0 dodjeljuje se s obzirom na pokazanu volju za nalaženjem, spretnost i taktiku psa. Bodrenje psa od vodiča također može imati kao posljedicu umanjivanje ocjene.

2. RAD NAD ZEMLJOM

Ako se ocjenjuje nekoliko radova psa na tragu, za donošenje konačne ocjene uvijek treba uzeti kao osnovu najbolji pokazani rad.

Pri svakom radu u polju treba promatrati i ocijeniti i vodljivost.

2.1. Uporaba nosa

Uporabu nosa treba provjeriti i promatrati kod svih odgovarajućih disciplina. Ocjena se izvodi iz ukupnog dojma. Ta prirodna osobina u polju treba biti pokazana osobito na tragu zeca, ali također i na tragu fazanske divljači. Pri ocjenjivanju treba uzeti u obzir snažan vjetar s naletima kao i vrlo vlažno ili vrlo suho tlo. U svakom slučaju za utvrđivanje te prirodne osobine trebaju biti uzete u obzir različite osobine tla (raslinje, pašnjak, njiva, putovi, jarci). Naročito treba obratiti pažnju na križanje s drugim tragom i ponovno nalaženje traga.

Najbolja metoda za ocjenjivanje uporabe nosa nekog psa jest rad psa na tragu zeca, kojeg on sam nije vidio, i to isključivo u polju. Bitno je pri tome da pas dobije zadatak koji na osnovu njuha odmah može shvatiti. Kod tragova pernate divljači je slično, samo što su oni znatno kraći pa se zbog toga mogu uporabiti samo kao ispomoć. Uporabu nosa treba točno ispitati kod psa koji nije sljedoglasan, dakle i pas koji nije sljedoglasan mora barem jednom raditi na tragu zeca kojeg nije vidio. Najoštrije finese u uporabi nosa mogu se tijekom rada prepoznati samo na teškim mjestima kao što su suhe njive, asfaltirani putovi, oštri zavoji itd.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4 do 2:

Prema postojećoj težini i pokazanoj prirodnoj osobini

Ocjena 1 do 0:

Neuporabljiv pas

2.2. Sigurnost na tragu

Za ovu disciplinu dolazi u obzir rad na zečjem tragu u polju. Sigurnost treba ocjenjivati prema tome da li i koliko brzo pas napreduje na tragu. Pretjerana revnost smatra se nedostatkom zbog stalnog pretjecanja traga, a može ukazivati i na ograničen rad nosa. Stoga su nos i sigurnost na tragu u većini slučajeva međusobno ovisne prirodne osobine. Pas oštrog njuha može zbog svoje pretjerane revnosti dobiti nižu ocjenu samo iz sigurnosti na tragu, a ne iz uporabe nosa.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4 do 1:

Prema pokazanoj prirodnoj osobini

Ocjena 0:

Neuporabljiv pas

2.3. Sljedovoljnost

Pod sljedovoljnošću se podrazumijeva upornost u praćenju traga. Stalno nastojanje psa da ponovo uhvati izgubljeni trag, svjedoči o visokoj sljedovoljnosti. Najčešće je sljedoglasnost umanjena zbog nedostatka prirodne sklonosti za sljedovoljnošću.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4 do 1:

Prema pokazanoj prirodnoj osobini

Ocjena 0:

Neuporabljiv pas

2.4. Sljedoglasnost

Sljedoglasnost je pravilno, po mogućnosti trajno glasanje psa na tragu koji prethodno nije imao priliku vidjeti divljač. U cilju ocjenjivanja mjerodavan je jedino prirodan trag zeca u polju. Za ispitivanje sljedoglasnosti psa treba odvezati tek kad je divljač izvan vidokruga. Odvezan smije biti samo pas koji je prozvan od strane sudaca radi ispitivanja. Pse za koje se zna iz iskustva da nisu sljedoglasni, treba prethodno prijaviti sucima kako bi u slučajevima potrebe odmah mogla biti ispitana njihova vidoglasnost.

Postavljanje psa neposredno pokraj ležišta zeca nesvrishodno je budući da se tako gubi vrijedno vrijeme za psa. Bolje je postavljanje 10-20 metara od ležišta. Vodiču je dozvoljeno da psa vodi na povodniku oko 30 metara. U slučaju potrebe psu treba ponuditi barem 2 traga. Tragovi mladih zečeva nisu prikladni za ocjenjivanje sljedoglasnosti.

Vidoglasnost koja prelazi u sljedoglasnost smije biti ocijenjena najviše ocjenom 2 iz sljedoglasnosti. U slučaju dvojbe treba pretpostaviti da se radi o vidoglasnosti. Pas s ocjenom 2 i više dobiva oznaku za sljedoglasnost.

Glasanje "na prazno" predstavlja pogrešku koju treba brižljivo provjeriti na terenu bez tragova i pismeno je obrazložiti. Psi koji se glasaju "na prazno" trebaju biti dodatno provjereni na tragu zeca kako bi se ispitala njihova sljedoglasnost.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Vrlo dobra, zatvorena sljedoglasnost u trajanju primjerene razdaljine

Ocjena 3:

Dobra, nezatvorena sljedoglasnost u trajanju primjerene razdaljine

Ocjena 2:

Zadovoljavajuća sljedoglasnost s učestalim prekidima, neravnomjerna sljedoglasnost

Ocjena 1:

Manjkava sljedoglasnost ili kratkotrajna sljedoglasnost

Ocjena 0:

Nedovoljna sljedoglasnost ili odsustvo sljedoglasnosti. Upisuje se ocjena 0.

2.5. Vidoglasnost

Psi koji su prijavljeni da nisu sljedoglasni, moraju biti ispitani na vidoglasnost. U tu svrhu također treba koristiti rad na zeca u polju.

Radi utvrđivanja uporabe nosa, sigurnosti na tragu, sljedovoljnosti i eventualno ipak postojeće sljedoglasnosti i te pse treba barem jednom ispitati i ocijeniti na tragu zeca koji je izvan vidokruga.

Psi koji nisu sljedoglasni moraju iz discipline sljedoglasnost dobiti ocjenu "0".

Psi koji su prijavljeni kao sljedoglasni, no koji ni na jednom od dva traga nisu pokazali sljedoglasnost, nemaju pravo biti ispitivani iz vidoglasnosti.

Ocjenjivanje:

Ravnomjernu vidoglasnost, korak po korak na duljoj razdaljini uvijek treba ocijeniti ocjenom 4.

Ocjene 3-2 dodjeljuju se prema intenzitetu i trajanju.

Psi koji su ocijenjeni ocjenom 1 ili niže iz vidoglasnosti, ne mogu pložiti IPO.

2.6. Sklonost prema vodi

U ovoj disciplini treba biti ispitana prirodna sklonost psa prema vodi. Prikladne su stajaće ili široke tekuće vode s dobrim prilazom. Pas mora plivati, a donošenje se ne zahtijeva. Dresuru na vodi treba strogo razlikovati od sklonosti prema vodi kao prirodnoj osobini. Zadatak je sudaca da utvrde prirodenu sklonost psa prema vodi. Smije se odvezati samo jedan pas radi utvrđivanja sklonosti prema vodi. Dovoljno je ako psi plivaju prema bačenom predmetu. Ponovljenim bacanjem može se utvrditi stupanj sklonosti.

Kod ispitivanja sklonosti prema vodi treba promatrati i ocijeniti ponašanje psa s obzirom na njegovu vodljivost.

Ocjenjivanje:**Ocjena 4h:**

Izvrstan rad, dvokratno radosno prihvaćanje vode na znak ili naredbu, opsežno slobodno plivanje i najviša strast u odnosu na vodu.

Ocjena 4:

Vrlo dobar rad, najmanje dvokratno radosno prihvaćanje vode i plivanje nakon bacanja predmeta koji tone (kamen). Višekratno bacanje prije ulaska u vodu snižava ocjenu.

Ocjena 3:

Dobar rad, najmanje dvokratno prihvaćanje vode i plivanje nakon bacanja stimulativnog predmeta koji pluta (drvo). Višekratno bacanje prije ulaska u vodu snižava ocjenu.

Ocjena 2:

Zadovoljavajući rad. Prihvaćanje vode i plivanje nakon bacanja imitacije divljači ili mrtve vodene divljači. Višekratno bacanje prije ulaska u vodu snižava ocjenu.

Ocjena 1:

Manjkav rad.

Ocjena 0:

Nezadovoljavajući rad, pas ne želi plivati.

2.7. Vodljivost

Usljed promijenjenih okolnosti u reviru, ali prije svega zbog izmijenjenih zahtjeva prema našim psima kao univerzalnim, malim lovno uporabivim psima, ocjenjivanje vodljivosti biva sve važnije u odnosu na uzgojnu selekciju. Stoga je potrebno da se taj dio ukupnog karaktera psa točno prepozna i na odgovarajući način ocijeni.

Vodljivost psa izražava se u dobrovoljnom nastojanju psa da radi zajedno sa svojim vodičem. Isto tako treba prepoznati što vodič od njega želi i to samoinicijativno aktivno izvršiti.

Vodljivost treba promatrati tijekom čitavog ispita. Ponašanje psa ocjenjuje se kod vrednovanja eksterijera, kod rada izvan rova u užem smislu riječi, pri ispitivanju sklonosti prema vodi, pri vođenju na povodniku tijekom cijelog dana, pri vezanju na povodnik nakon rada, pri ocjenjivanju mirnoće na pucanj, pri ispitivanju sljedoglasnosti i nakon njegovog završetka.

Ustrajan rad na tragu i dugo izbjavanje psa koje iz toga proizlazi nema negativnog utjecaja na ocjenjivanje vodljivosti.

U slučaju da postoji sumnja glede ocjenjivanja vodljivosti, treba provesti posebno ispitivanje u traženju u polju. Pritom pas treba tražiti neprivezan, a poslušnost prema vodiču u njegovoj blizini ne smije psa sputavati u radu.

2.8. Mirnoća na pucanj

Utvrđivanje mirnoće na pucanj ima svrhu isključivanja iz uzgoja pasa koji se boje pucnja. Svi suci promatraju pse koji su poredani na odgovarajućem međusobnom rastojanju. Dok hodaju u krug, ispaljuju se najmanje dva pucnja sačmom iz udaljenosti od 20 do 30 m. Žustrina ispoljena nakon pucnja ne smatra se pogreškom. Psi koji izgledaju preplašeno ili povlače povodnik trebaju biti ponovo ispitani zasebno i neprivezani u polju. Ako na pucanj pobjegnu, treba ih ocijeniti kao plašljive na pucanj. Isto vrijedi i za pse koji preplašeni kod vodiča traže zaštitu te se u primjerenom vremenu od njega ne odvoje. Psima treba prije ispitivanja mirnoće na pucanj biti skrenuta pažnja na ispitivanje. Za ocjenjivanje se primjenjuju ocjene 4 ili 0.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Ravnodušan na pucanj ili pažljivo registrira pucanj ili ispolji žustrinu nakon pucnja.

Ocjena 0:

Plašljiv na pucanj, pas se ne odvoji od vodiča u primjerenom vremenu ili pak pobjegne.

2.9. Karakter

Karakter psa predstavlja ukupnost prirodnih i stečenih odlika ponašanja kojima on trenutačno reagira na razne utjecaje.

Čvrstinu karaktera pas pokazuje onda kad dolaze do izražaja unutarnja uravnoteženost, odnosno opuštenost i kod izvanrednih utjecaja okoline.

Nedostatak ili slabost karaktera je prirođeno i/ili samo stečeno ponašanje kojim pas suviše osjetljivo ili nervozno reagira na nove, odnosno neobične utjecaje.

Osobine karaktera koje se utvrde na dan ispita bilježe se na ocjensku listu.

2.10. Ispit prirodnih osobina - bodovna tabela s nagradnim razredima

I. RAD POD ZEMLJOM

Disciplina	Faktor	1.N.R.		2.N.R.		3.N.R.	
		minimalno ocjena	bodovi	minimalno ocjena	bodovi	minimalno ocjena	bodovi
Istjerivanje	8	4	32	3	24	2,5	20
Ustrajnost	3	3	9	2	6	1	3
Glas	3	3	9	2	6	1	3
Pretraživanje	4	3	12	2	8	1	4
Maksimalni broj bodova	72						
Potreban broj bodova A			62		52		41

II. RAD NAD ZEMLJOM

Disciplina	Faktor	1.N.R.		2.N.R.		3.N.R.	
		minimalno ocjena	bodovi	minimalno ocjena	bodovi	minimalno ocjena	bodovi
Nos	6	3	18	2	12	2	12
Sigurnost	3	3	9	2	6	1	3
Sljedovoljnost	3	3	9	2	6	1	3
Sljedoglasnost	4	3	12	2	8	1	4
ili vidoglasnost	1	-	-	4	4	2	2
Sklonost prema vodi	4	3	12	2	8	1	4
Vodljivost	4	3	12	2	8	1	4
Mirnoća na pucanj	1	4	4	4	4	4	4
Maksimalni broj bodova		100					
Potreban broj bodova B			80		70		60
Zbroj A + B							
Minimalan broj bodova			142		122		101

B) PUNI RADNI ISPIT

Općenito

Naročita vrijednost i svrha punog radnog ispita sastoje se u sljedećem:

- utvrđivanje višestruke uporabljivosti njemačkog lovnog terijera u lovačkoj praksi
- dokazivanje svrhovitosti uporabe takvih pasa u lovu na osnovu njihovih rezultata u ovom ispitu
- buđenje i unapređenje razumijevanja lovačkih krugova za stručnu dresuru i vođenje prikladnih pasa

Radni ispiti smiju se provoditi samo najesen. Pojedine ispitne discipline mogu biti provedene tijekom dva uzastopna dana.

U slučaju tri ili manje pasa u jednoj skupini ispit se može provesti i u jednom danu. Sudjelovanje na radnim ispitima dozvoljeno je psima bez obzira na njihovu starost ukoliko su položili IPO. Broj pasa koji se mogu prijaviti na neki radni ispit određuje se prema raspoloživoj divljači i lovnom terenu. Postoje obavezne i izborne discipline.

1. ISPIT POD ZEMLJOM

1.1. Istjerivanje i ponašanje pokraj divljači

1.2. Ustrajnost i strast

1.3. Glas u rovu

1.4. Pretraživanje rova

To su discipline koje se ispituju nadovezujući se na smjernice IPO-a. Mogu se preuzeti ocjene s IPO-a koji je pas položio. (Ako se ocjene preuzimaju, tada treba preuzeti sve ocjene samo s jednog, istog ispita).

Niža ocjena u disciplini istjerivanja može se povisiti na ocjenu 4 ako pas pokaže odgovarajući rezultat u radu u prirodnom rovu.

1.5. Izvlačenje iz rova

Od radnog psa treba zahtijevati da usmrćenu grabežljivu divljač, odnosno grabežljivca izvuče do ulaza u rov ili iz rova.

Pas treba taj rad obaviti u zasebnoj cijevi za izvlačenje koja je dugačka najmanje 4 metra i s unutarnjom širinom 18 x 20 cm. Na njezinom kraju je usmrćen primjerak grabežljive divljači ili grabežljivca položen s glavom okrenutom prema psu.

Pri izvlačenju iz rova vodič smije upotrijebiti vlastitu grabežljivu divljač ili grabežljivca

ako je jednakovrijedna onoj koju je stavilo na raspolaganje vodstvo ispita. Primjerak grabežljivca, odnosno grabežljive divljači treba biti odrastao. Male vrste kuna ne smiju se upotrebljavati. Vodič može psa tako dugo bodriti dok divljač ne bude u njegovom posjedu. Ako vodič izvadi svoga psa iz ulaza u cijev, a pritom je i divljač u potpunosti izvučena van, i tada se smatra da je divljač u posjedu psa. Ako pas, međutim, napusti cijev te vodič mora posegnuti u cijev cijelom duljinom ruke kako bi izvukao divljač, to dovodi do snižavanja ocjene.

Vodič mora prethodno odlučiti hoće li psa pustiti da izvlači neprivezan ili na dugom povodniku. U ovom potonjem slučaju uporaba dresurnih ogrlica nije dozvoljena.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Dodjeljuje se psu ako u predviđenom vremenu tako daleko izvuče divljač da joj je na ulazu u rov vidljiva barem glava. Jednokratno napuštanje rova ne dovodi do smanjenja ocjene.

Ocjena 3:

Za nju je potreban jednak rezultat kao i za ocjenu 4, ali nakon intenzivnog utjecanja vodiča ili dvokratnog do trokratnog napuštanja rova ili ako vodič mora cijelom rukom posegnuti u rov kako bi izvukao divljač.

Ocjena 2:

Ako pas ne izvuče potpuno divljač, ali je dovuče do najmanje 3/4 duljine rova tako da je za potpuno izvlačenje potrebno uporabiti neko pomoćno sredstvo ili ako pas više od tri puta napusti rov, ali inače korektno izvuče divljač.

Ocjena 1:

Vrlo skroman rezultat u izvlačenju, pri kojem rov mora biti otvoren jer napor nadmašuje snagu psa te bez otvaranja ne bi više mogao izaći. Nakon toga slijedi ponovno postavljanje psa - ovoga puta pas mora raditi najmanje kao za ocjenu 2.

Ocjena 0:

U roku od 10 minuta, predviđenih za rad, pas uspije izvući divljač manje od 3/4 duljine rova.

Ocjene s povodnikom:

Jednako kao i kod izvlačenja kad je pas neprivezan, budući da je tu predviđen drugi (niži) faktor.

Važno:

Prilikom izvlačenja moraju se svi gledatelji udaljiti, a suci stati na toliku udaljenost da mogu točno promatrati što se događa, a da ne ometaju rad. Za obje varijante izvlačenja iz rova vrijedi jedinstveno vrijeme predviđeno za rad u trajanju od 10 minuta.

2. ISPIT NAD ZEMLJOM

2.1. Uporaba nosa

Uporabu nosa treba brižno motriti pri određenim disciplinama radnog ispita. I tu vrijede smjernice uzgojnog ispita (IPO). Ocjenu za nos dobivenu na IPO-u treba uzeti u obzir.

Pri ocjenjivanju na Punom radnom ispitu može se u nepovoljnim slučajevima ocjena za nos s IPO-a sniziti za jednu ocjenu, npr. pri vrlo lošem radu na plivajućem tragu patke. Može se i povisiti, ali također samo za jednu ocjenu.

2.2. Šunjkanje

Šunjkanje je glavna zadaća za radnog psa u šumi.

Pod šunjkanjem se podrazumijeva nastojanje psa da nađe i slijedi svježe tragove, odnosno miris divljači te time odgovarajuću divljač potakne da napusti svoje skrovište.

Na osnovu vodljivosti i iskustva pas postiže šunjkanje koje se temelji na kretanju u lukovima.

Na terenu s dobrim raslinjem (npr. mlada crnogorična šuma, velike sorte kukuruza ili prostrana područja obrasla trstikom), na kojem se računa s prisustvom divljači, vodič na mig ili tihu naredbu treba poslati psa na predviđenu parcelu radi šunjkanja. Vodič ostaje na svojem stajalištu. Svaki put se smije pustiti samo jedan pas.

Parcela koju pas treba planski pretražiti mora biti dovoljno velika i s dovoljno raslinja. Pas mora glasno goneći slijediti dlakavu divljač koju pritom nađe. Pernatu divljač treba nagnati na uzlijetanje. Suviše prostrano gonjenje koje prelazi na susjedne parcele nije poželjno.

Šunjkanje može biti ispitivano i na odgovarajućim "otocima" šume ako im je površina veća od 2 hektara.

Svakom psu trebalo bi omogućiti šunjkanje na još nepretraženoj površini. Suci i drugi sudionici na ispitu (ali ne i vodič psa) moraju opkoliti parcelu.

Ocjena 4:

Predviđenu parcelu treba samostalno, planski pretražiti, a nađenu divljač glasno potisnuti iz skrovišta. Povratak od gonjenja divljači treba uslijediti u primjerenom vremenu, u skladu s okolnostima i starošću psa.

Ocjena 3:

Nepotpuno plansko pretraživanje parcele. Dvokratno ili trokratno poticanje na šunjkanje, nakon čega pas još uvijek poletno pretražuje parcelu. Nađenu divljač

treba glasno potisnuti iz skrovišta. Povratak od gonjenja divljači treba uslijediti u primjerenom vremenu, u skladu s okolnostima i starošću psa.

Ocjena 2:

Sputano, bezvoljno, nedovoljno prostrano šunjkanje. Višekratno upućivanje psa na parcelu. Povratak u primjerenom vremenu. Suzdržan glas pri gonjenju divljači.

Ocjena 1:

Ograničeno šunjkanje (na području od oko 50 m). Napuštanje parcele ili prelazak na susjedne tijekom duljeg perioda bez kontakta s divljači, odnosno veze s vodičem. Vrlo loš glas i iza vidljive divljači.

Ocjena 1:

Bez rezultata, pas koji goni apsolutno nijem.

2.3. Rad na krvnom tragu

Ispitivanje treba obaviti u šumi na najmanje 6 metara dugom odmotanom radnom povodniku s propisnom ogrlicom. Trag srneće divljači mora biti dug 400 - 600 metara i položen nanošenjem ili prskanjem 1/4 litre krvi divljači.

Dodatno korištenje specijalne obuće za polaganje tragova je dozvoljeno. Nastrjel se može nalaziti do 100 metara izvan šume. Nastrjel se obilježava krvlju i grančicama, a na kraju umjetnog traga treba otkriveno odložiti odstrijeljen primjerak papkaste divljači. Pas mora čistim radom na povodniku doći do divljači. Sigurnost na tragu, rad nosa, miran i temeljit rad presudni su kod utvrđivanja ocjene. Pas koji dođe do divljači dobiva najmanje ocjenu "1". Rad bi trebao biti obavljen u primjerenom vremenu.

Prvih 50 metara trag mora ići u istom smjeru. Na jednom te istom ispitu svi tragovi moraju biti položeni ili nanošenjem ili prskanjem. Način polaganja traga treba navesti prilikom raspisivanja ispita. Organizator ispita ima pravo prilikom raspisivanja ispita smanjiti duljinu traga i duljinu vremena koje trag mora odležati unutar propisanih granica. Prilikom prijavljivanja vodič psa mora navesti na kojem od raspisanih tragova bi želio raditi. Razmak među tragovima treba biti najmanje 100 metara, a svaki trag treba imati obilježen nastrjel, dva pravokutna zavoja i jedno obilježeno ležište ranjene divljači. Markacije na tragu mogu biti neupadljivo smještene na stražnjoj strani drveća. Vrijeme koje normalan trag (400 m) mora odstajati ne smije biti manje od 2 sata niti više od osam sati. Noćni trag (400 m ili 600 m) mora odstajati najmanje 12 sati, a najviše 20 sati. Polaganje tragova obavlja sudac iz sudačke komisije nadležne za ispitivanje pasa iz odgovarajuće skupine, a pritom treba biti nazočan još jedan delegirani sudac. Za noćne tragove treba po svakoj skupini položiti i najmanje jedan rezervni trag. Tijekom rada na krvnom tragu vodič može svoga psa maknuti, nanovo ga postaviti ili korigirati, no učestale korekcije povlače za sobom sniženje ocjene.

Sudac treba opozvati vodiča ako pas siđe s traga oko 80 m. Potom treba vodiču pokazati zadnje mjesto na tragu do kojeg je pas dospio kako bi ga tamo nanovo mogao postaviti. Svaki opoziv povlači za sobom sniženje ocjene. Noćni trag ima više faktore, a na ocjenskoj listi upisuju se pod "posebno".

2.3.1. Oblajavanje mrtve divljači, pokazivanje mrtve divljači

Oblajavnje ili pokazivanje mrtve divljači treba ispitati na istom tragu neposredno nakon rada na povodniku, pri čemu trag srneće divljači pri početku rada na krvnom tragu treba produljiti za 150 m. Kraj rada na povodniku markira se posebno obilježenim ležištem ranjene divljači, na kojem pokazivača ili oblajivača mrtve divljači treba odvezati kako bi izradio daljnjih 150 m do primjerka divljači. Pritom treba ocjenjivati samo način oblajavanja ili pokazivanja, bez obzira da li je pas našao divljač po tragu ili slobodnim traženjem izgubljene divljači. Pas smije biti postavljen najviše tri puta. Nakon što oblajivač i pokazivač mrtve divljači polože ovu disciplinu s ocjenom 3 ili 4, uz rezultate u radu upisuje se odgovarajuća oznaka (oblajavanje odnosno pokazivanje).

Vodič treba prije rada na krvnom tragu navesti na koji način pas pokazuje mrtvu divljač.

Vodič treba ostati na mjestu na kojem je odvezao psa i ponašati se mirno. Tek nakon što se pokazivač vratio ili je oblajivač oblajavao oko 10 min., vodič smije pratiti svojeg psa nakon što je od suca za to dobio odobrenje. Pokazivač ili oblajivač koji je našao divljač, ali je nije oblajavao ili pokazao, ne može položiti ovu ispitnu disciplinu.

Ako pas treba biti ispitan u pokazivanju ili oblajavanju mrtve divljači, to treba navesti prilikom prijave za ispit.

2.3.2. Ponašanje pokraj divljači

Primjerak divljači koji je položen na kraju traga, mora biti uredno zašiven. Izuzetak od toga čine mjesto ulaska i izlaska metka.

Nakon uspješnog rada na povodniku, psa treba odložiti pokraj divljači (također pokazivače i oblajivače mrtve divljači koji nisu bili kod divljači). Vodič i suci moraju se udaljiti i promatrati ponašanje psa. Ne dodjeljuje se nikakva ocjena, ali neosporno oštećivanje divljači dovodi do isključenja iz ispita.

2.4. *Donošenje lake divljači*

Ovaj ispit treba provoditi na otvorenom terenu za pernatu i dlakavu divljač ili u staroj šumi za dlakavu divljač. Treba obaviti rad na vlečki pernate i dlakave divljači.

Duljine iznose:

Vlečka pernate divljači: oko 150 metara

Vlečka dlakave divljači: oko 200 metara

Pas treba planski izraditi vlečku te svojem vodiču radosno donijeti primjerak divljači koji se nalazi na njezinom kraju.

Psi koji oštećuju ili zakopavaju mrtvu divljač, isključuju se iz daljnjeg ispitivanja.

Vlečku za svakog psa treba položiti jedan od sudaca neposredno prije ispitivanja te one moraju biti po mogućnosti jednako zahtjevne.

Razmak između pojedinih vlečki treba biti najmanje 100 metara. Pas ne smije promatrati polaganje vlečke. Po naredbi suca vodič treba postaviti psa na obilježenom nastrjelu. Pritom je vodiču dozvoljeno da oko 20 metara sa psom na povodniku izrađuje vlečku. Za ocjenjivanje rada treba uzeti u obzir sljedeće:

prihvaćanje, donošenje i predavanje divljači svojem vodiču.

Za rad na vlečki treba ocjenjivati radosno, samostalno i plansko izrađivanje traga i korektno, glatko vraćanje.

Vodiču je dozvoljeno donijeti sa sobom prikladnu odraslu divljač za vlečku. Primjerak te vrste divljači (kunić, jarebica, divlji golub, fazan, patka) povlači se uz oblikovanje dvaju pravokutnih zavoja, po mogućnosti uz vjetar odostraga, a na kraju se položi primjerak iste vrste divljači. Nakon polaganja divljači, polagač vlečke treba se udaljiti u pravcu produžetka vlečke te se sakriti tako da ga pas ne može vidjeti. Ondje treba otkriveno postaviti drugi primjerak divljači. Povodnik za povlačenje divljači treba ukloniti kako ne bi sprečavao psa u donošenju drugog primjerka divljači. Vodič ima pravo izbora koji primjerak divljači će biti položen na kraju vlečke. Prema želji vodiča, vlečka može biti načinjena i sa samo jednim primjerkom spomenute vrste divljači. Polagač vlečke smije napustiti skrovište tek na znak suca koji se nalazi na mjestu nastrjela.

Pas može biti postavljen na vlečku do tri puta. Svako novo postavljanje snižava ocjenu. Za odličan rezultat u donošenju potrebno je: brzo prihvaćanje divljači, radosno, glatko donošenje uz korektan zahvat i propisno predavanje. Pas koji pri prvom nalaženju divljač ne donese samostalno ne može položiti ispit. To vrijedi za svaki rad aportiranja, također za izborne discipline. U svakoj od dviju disciplina u donošenju pas mora postići najmanje ocjenu 1.

2.5. Traženje i donošenje izgubljene pernate divljači (izborna disciplina)

U tu svrhu jedan od sudaca postavlja primjerak pernate divljači. Na terenu mora biti raslinje toliko visoko da pas može pronaći izloženi primjerak divljači koristeći se nosom te da ga može vidjeti tek na maloj udaljenosti. Teren treba biti širok najmanje 80 m. Sudac koji postavlja divljač mora hodati terenom s vjetrom u leđa te se nakon izlaganja udaljiti istim putem kako pas ne bi pronašao divljač koristeći ljudski trag. Ove pripreme pas ne smije vidjeti.

Tek nakon što sudac koji je postavio divljač ponovo dođe do sudačke komisije, vodiču se otprilike naznači pravac u kojem se nalazi divljač na udaljenosti od 40-50 m.

Vodič tada treba odvezati psa radi traženja izgubljene divljači. Pas mora divljač tražiti samostalno. Vodič može hodati iza psa i bodriti ga.

Pas treba tražiti ispred vodiča i svojim kontroliranim hodom i upotrebom nosa jasno pokazati da želi pronaći divljač.

Ocjenjivanje ove discipline ravna se prema tome kako se pas postavio prema radu.

Suci mogu prekinuti rad ako steknu dojam da pas ne udovoljava zahtjevima.

2.6. Odloživost

Svakog psa treba pojedinačno ispitati u šumi, na čistini i prosjeci. Vodiču se prepušta izbor želi li da pas bude odložen slobodan ili na povodniku. Vodič se treba prikradajući udaljiti iz vidokruga psa na 30-40 m i po naredbi suca ispaliti dva pucnja sačmom s vremenskim razmakom od 10 sekundi. Pas se do povratka vodiča ne smije udaljiti sa svojega mjesta.

2.6.1. Slobodno odlaganje

Vodič treba odložiti svoga psa slobodnim ili slobodnim uz neki predmet, što znači da pas ne smije ostati na povodniku. Povodnik treba odvezati i on može biti položen pokraj psa, ali ne na psu. Pokraj psa mogu ležati naprtnjača, kaput ili šešir. Prije nego što vodič ispaliti hitac može psa jedanput korigirati, a da to ne dovodi do smanjenja ocjene. Glasne naredbe povlače za sobom smanjenje ocjene.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Pas mora ostati ležati ili sjediti sve dok sudac ne da znak. Pritom se mora ponašati mirno.

Ocjena 3:

Kao kod ocjene 4, ali pas ustaje na sve četiri noge. Ostaje stajati na svome mjestu i miran je.

Ocjena 2:

Pas ustaje i udaljava se maksimalno 5 metara, ali ostaje tamo do povratka vodiča i miran je.

Ocjena 1:

Pas ustaje i polagano slijedi svoga vodiča. Ponovo legne ili sjedne čim ga je opazio te ostaje miran.

Ocjena 0:

Pas je glasan ili se ponaša svojevolumno.

2.6.2. Odlaganje na povodniku

Pas mora biti privezan na dugom povodniku za drvo.

Ocjenjivanje:**Ocjena 4:**

Pas se mora ponašati kao da leži slobodan. Ako digne glavu, to se ne smatra pogreškom. Smije sjesti, ali mora ostati na svome mjestu i biti miran.

Ocjena 3:

Pas ustaje i miran je.

Ocjena 2:

Pas želi napraviti korak, ali ostaje sasvim miran kad primijeti da ne može otići.

Ocjena 1:

Pas potegne jednom povodnik, ali se potom vraća na svoje mjesto kad primijeti da je privezan.

Ocjena 0:

Pas poteže povodnik ili je glasan.

2.7. Vodljivost na povodniku

Ona se ispituje prilikom prolaženja kroz gustu mlađu šumu. Privezan pas ne smije pritom ni na koji način ometati vodiča, a naročito mora na pravilnoj strani zaobilaziti stabla. Ako se vodič zaustavi, pas treba samostalno sjesti.

2.8. Slobodno hodanje uz nogu (izborna disciplina)

Slobodno hodanje uz nogu ispituje se na šumskom putu ili lovačkom putu kroz livadu tako da neprivezan pas bez glasnih naredbi slijedi vodiča tik iza njega ili uz nogu. Vodič mora prijeći razdaljinu od najmanje 50 m mijenjajući tempo i putem se zaustaviti najmanje dvaput, pri čemu pas treba odmah sjesti.

2.9. Ponašanje na stajalištu

Prilikom ispitivanja ponašanja na stajalištu vodiči se za vrijeme gonjenja postave s privezanim psima poput strijelaca uz parcelu dok druge osobe prolaze parcelom stvarajući pritom buku uobičajenu u lovačkoj praksi. Jedan od sudaca mora barem dvaput ispaliti hitac.

Pas se treba pri ovom ispitu ponašati mirno, ne smije se glasati, potezati povodnik ili bez naredbe odmaknuti se od vodiča.

2.10. Opća poslušnost i sklonost prema radu

Psi se ne ispituju posebno u poslušnosti. Dobrovoljna poslušnost vidljiva je tijekom ispita i to kod svih ispitnih disciplina kada pas radosno i pažljivo radi uz vodiča te se voljno pokorava svakom jednokratnom vodičevom poviku koji je čuo i razumio. Posebno se vrednuje mirno i stručno, lovački propisno vođenje psa. Sklonost prema radu izražava se radosnim, samostalnim i pravilnim izvršavanjem traženih zadataka.

2.11. Rad na vodi

2.11.1. Opći dio

Provođenje lova na vodenu divljač, lovački propisnog i u skladu sa Zakonom o zaštiti životinja pretpostavlja korištenje uporabnog psa shodno Zakonu o lovu. Svrha rada na vodi je pripremanje lovačkog psa za njegove kasnije zadatke u lovačkoj praksi, prije svega za traženje bolesne ili uginule vodene divljači koja je pala u vodu. Polaganjem ispita dokazuju se rezultati i dokumentiraju u svrhu uzgoja.

2.11.2. Opće odredbe

1. Prilikom ispitivanja rada lovnih terijera za ispuštenom patkom, obvezujuća su načela navedena u nastavku. Pritom se treba pridržavati važećih propisa Zakona o lovu i Zakona o dobrobiti životinja.
2. Njih se treba točno pridržavati i prilikom dresure na vodi, pri čemu treba osigurati da jedan pas ne bude uvježbavan na više od tri patke.
3. Načelni i grubo prekršaji ovih odredbi povlače za sobom trenutno isključenje iz daljnje dresure ili ispitivanja od strane odgovorne osobe. Neovisno o tome moguće je kazneno gonjenje i poduzimanje internih disciplinskih mjera Hrvatskog kinološkog saveza.

2.11.3. Vodene površine

Ispitna vodena površina mora se prostirati na najmanje 0,25 ha, biti široka mjestimice 6 m, s takvom dubinom vode da je pas može savladati samo plivajući i raslinjem koje se prostire na oko 500 m² da patka može u potpunosti iskoristiti mogućnost bijega.

2.11.4. Odgovorna osoba

1. Kinološke udruge određuju za svaki ispit odgovornu osobu koja kao voditelj za provođenje ispita na vodi pazi na točno poštivanje svih odredbi navedenih u nastavku.
2. Pored odgovorne osobe navedene u točki 1., za poštivanje ovih propisa odgovoran je i organizator ispita.

2.11.5. Patke

1. Za rad na vodi smiju se koristiti samo potpuno odrasle patke, čija je sposobnost bijega na kraće vrijeme ograničena prema metodi profesora Müllera (papirna manšeta preko pojedinih letnih pera jednog krila).
2. Patke moraju već tijekom uzgoja i/ili držanja biti naviknute na vodu i raslinje, tj. moći plivati, roniti i provlačiti se kroz raslinje. Patke moraju imati priliku namastiti svoje perje sve do kratkog vremena prije ispita.
3. Ukoliko nije moguće držati patke barem neko vrijeme radi njihovog prilagođavanja, mogu se neposredno prije ispita donijeti na ispitnu vodenu površinu. Ondje će boraviti kako do početka ispita ne bi pretrpjele nikakve ozljede.

-
4. Vrijeme ispitivanja na jednoj patki ne smije biti dulje od 15 minuta. Gonjenje patke na vid nepoželjno je i treba ga što brže završiti.
 5. Ako pas eventualno donese živu patku, treba je odmah propisno lovački usmrtili.
 6. Mrtve patke treba držati odvojeno od živih.
 7. Prostor za patke treba smjestiti tako da ga pas za vrijeme rada ne može pronaći.

2.11.6. Ležanje na jajima

Rad na vodi sa živom patkom može se uvježbavati i ispitivati samo izvan perioda njezinog ležanja na jajima i vođenja mladih.

2.11.7. Preduvjet za ispitivanje na vodi

Ispit s patkom smije biti proveden nakon što je pas dokazao mirnoću na pucanj te pokazao sigurno traženje i donošenje izgubljene mrtve patke.

2.11.8. Psi

1. Sudjelovati mogu samo psi čiji vlasnici su članovi HKS-a. Izuzeci su dozvoljeni samo zbog posebnih lovačkih i uzgojnih razloga. Njih treba obrazložiti.
2. Psi koji zakažu pri donošenju izgubljene mrtve divljači ili prilikom ovog ispita pokažu strah od pucnja ili divljači, ne smiju biti dalje ispitivani.
3. Prilikom svakog ispita mora stajati na raspolaganju ispitan, u lovu iskusan pas kojeg će se u slučaju potrebe koristiti za naknadno traženje.
4. U načelu se za svakog psa može upotrijebiti samo jedna patka. Upotreba dodatne patke dozvoljena je samo ako pas nije mogao biti ispitan na prvotno upotrijebljenoj patki (npr. prijevremeno odlijetanje patke).
5. Psi koji su jednom položili ispit u disciplini šunjanje u trstici/raslinju s patkom (najmanje ocjena 2) ne smiju biti ponovo ispitivani u toj disciplini. To ne vrijedi za daljnje ispitivanje u okviru selekcije za uzgoj ili za međunarodni ispit.
6. Ako pas nije položio dopušten je još jedan naknadni ispit.

2.11.9. Poseban dio

Kod radnog ispita ispituju se sljedeće discipline prema ovom redoslijedu:

- šunjanje u trstici/raslinju bez patke
- mirnoća na pucanj (smije se u slučaju potrebe ispitivati na prvom mjestu)
- traženje izgubljene divljači u vodama bogatima raslinjem
- šunjanje u trstici/raslinju s patkom
- donošenje iz duboke vode

Voditelj ispita mora se kratko prije ispita uvjeriti da li osobine vodene površine odgovaraju zahtjevima.

2.11.10. Šunjanje u trstici/raslinju bez patke

Pas treba na jednokratnu naredbu vodiča i bez ikakvog daljnjeg poticanja (kamen itd.) prihvatiti vodu i tamo samostalno šunjkati po raslinju.

Pri šunjanju bez patke u vodama bogatima raslinjem pas treba pokazati volju za nalaženjem kao i spremnost za rad u vodi te treba temeljito pretražiti parcelu koja mu je dodijeljena. Vodič smije podupirati psa znakovima i povicama. Trajno utjecanje na psa dovodi do sniženja ocjene. Rad šunjanja treba trajati najviše 10 minuta.

Dođe li pas tijekom svoga rada do žive patke pa tako nastane situacija prikladna za ispitivanje, to treba u svakom slučaju ocijeniti. Ocjena s nekog prijašnjeg ispita tada se ne preuzima.

2.11.11. Ocjenjivanje

Ocjena 4:

Radosno prihvaćanje vode na jednokratnu naredbu i ustrajno, dovoljno prostrano šunjanje u trstici/raslinju. Blago upravljanje pri radu znakovima ili povicama vodiča.

Ocjena 3:

Sustavno pretraživanje površine s trstikom/raslinjem uz usmjeravanje i izraženo utjecanje vodiča. Dozvoljeno je dva ili tri puta psa postaviti iznova.

Ocjena 2:

Sustavno pretraživanje površine s trstikom/raslinjem uz vrlo izraženo utjecanje od strane vodiča, npr. bacanje kamena ili pucanje nakon višekratnog izlaženja iz vode.

Ocjena 1:

Kad pas uopće ne pokazuje interes, ulazi u vodu i tamo pliva.

2.11.12. *Mirnoća na pucanj*

1. Ustrijeljenu patku treba baciti što je moguće dalje u otvorenu vodu tako da to pas može vidjeti, pa se od psa traži da je donese. Pas koji u roku od 1 minute nakon prvog postavljanja ne prihvati vodu, ne smije dalje biti ispitivan.
2. Dok pas pliva prema patki, ispali se hitac sačmom na vodu u smjeru patke. Pas mora donijeti patku samostalno, tj. bez naredbe vodiča.
3. Ako pas nakon pucnja napusti vodu te je odmah ponovo ne prihvati na jednokratnu naredbu vodiča ili ako ne donese pronađenu patku, ne smije više biti ispitivan na vodi.

2.11.13. *Traženje izgubljene divljači u vodama bogatima raslinjem*

1. Traženje izgubljene divljači u vodama bogatima raslinjem provodi se neposredno nakon ispitivanja mirnoće na pucanj. Traje najviše 10 minuta.
2. U tu svrhu treba baciti u raslinje svježe ustrijeljenu patku, ali tako da pas ne može vidjeti niti bacanje niti samu patku s obale. Patku treba tako smjestiti (otok, suprotna obala, površina s trstikom) da pas mora krenuti u raslinje preko slobodne vodene površine.
3. Vodiču se približno naznači pravac gdje se nalazi patka i to s mjesta koje je udaljeno od patke najmanje 30 m. Pas mora samostalno tražiti patku, mora je naći i donijeti vodiču.
4. Vodič smije podupirati i usmjeravati psa, no trajno utjecanje ili pucanj, odnosno višekratno bacanje kamena dovodi do sniženja ocjene.
5. Pas koji u ovoj disciplini ne dobije najmanje ocjenu "dobar/ocjena 2", ne smije dalje biti ispitivan na živoj patki. Pas koji kod prvog nalaženja ne donese samostalno patku ne može položiti ispit.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Pas radosno prihvaća vodu, samostalno i ciljano pretražuje raslinje, nalazi patku u primjerenom vremenu, donosi je radosno i korektno predaje vodiču.

Ocjena 3:

Pas prihvaća vodu, traži uz blago podupiranje od strane vodiča, nalazi patku u primjerenom vremenu, donosi je i korektno predaje vodiču.

Ocjena 2:

Psu je potrebna izražena pomoć kako bi našao patku koju potom donosi.

Ocjena 1:

Pas s oklijevanjem ulazi u vodu, patku ne nalazi.

Ocjena 0:

Pas ne prihvaća vodu ili ne donosi nađenu patku.

2.11.14. Šunjkanje u trstici/raslinju s patkom

Patku se postavlja u raslinju, a nastrjel se ne obilježava. Te pripremne radnje pas ne smije vidjeti.

Nakon što je patka postavljena, suci odvedu vodiča do neke točke koja je od mjesta na kojem je postavljena patka udaljena toliko koliko iznosi domet pucnja sačmom i naznače mu pravac gdje se nalazi patka. Potom vodič naredi psu da traži patku.

Pas treba samostalno tražiti patku i naći je. Vodič ga smije pri radu usmjeravati i podupirati, no trajno utjecanje dovodi do sniženja ocjene.

Čim pas potisne patku iz raslinja te je slijedi na vid, patku treba ustrijeliti vodič ili određena osoba koja je za to zadužena, ali tako da ne ugrozi sigurnost psa.

Ustrijeljenu patku pas mora samostalno donijeti, tj. bez naredbe vodiča.

Suci trebaju okončati rad psa čim su stvorili konačan sud o njegovom radu. To vrijedi i za slučaj da patka nije ustrijeljena pred psom.

Pas koji ne donese samostalno patku kad je prvi put nađe ne smije biti dalje ispitivan.

U tom slučaju smatra se da nije položena ni odgovarajuća disciplina 'traženje izgubljene divljači u vodama bogatima raslinjem' odnosno 'šunjkanje s patkom u vodama bogatima raslinjem'.

Patka koju je pas ugledao smatra se nađenom.

Ako pas pri radu slučajno naiđe na drugu patku, i taj rad treba ocijeniti.

Suci mogu okončati rad psa ako su stekli dojam da pas ne udovoljava zahtjevima.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Sigurno traženje i nalaženje upotrijebljene patke. Pas može biti usmjeravan ako je patka zaronila te su suci to naredili.

Ocjena 3:

Ne baš sigurno traženje i nalaženje upotrijebljene patke. Pas može biti usmjeravan i znakovima i bacanjem kamena, a po naredbi suca i pucnjem.

Ocjena 2:

Pas mora pokazati interes za traženjem patke.

Ocjena 1:

Pas mora barem pokazati sklonost da je u stanju, ako mu se kasnije pruži dodatna dresura, pokazati zadovoljavajući rad.

Ocjena 0:

Pas ne prihvaća vodu.

Pri 'šunjkanju sa i bez patke' ocjena 4h treba biti dodijeljena samo u iznimnim slučajevima kad je pas pokazao izvanredno dobar rad.

2.11.15. *Donošenje iz duboke vode*

1. Izvođenje donošenja kao dresurom uvježbane discipline, tj. prihvaćanje divljači, donošenje (zahvat) i način predaje ocjenjuju se kao 'donošenje iz duboke vode'.
2. Kod donošenja ocjene za 'donošenje iz duboke vode' treba uzeti u obzir sve aktivnosti psa u donošenju prilikom rada u vodi.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Pas treba patku propisno donijeti vodiču, sjesti i korektno mu je predati.

Ocjena 3:

Pas prvo ispušta donesenu patku na obali kako bi se stresao ili je nije predao korektno.

Ocjena 2:

Pas višekratno ispušta patku i donosi je tek pod snažnim pritiskom.

Ocjena 1:

Pas ima poteškoće prilikom donošenja patke do obale.

Ocjena 0:

Pas ne donosi patku nakon što ju je prvi put našao.

Psi koji oštećuju patku trebaju biti isključeni iz ispita. Trganje, čerupanje i prejak zagriz dovode do sniženja ocjene.

Za sve aktivnosti u donošenju vrijedi:

Ako pas isprva neprikladno zahvati patku (za glavu, krilo ili rep), ali na kopnu popravi zahvat bez naredbe i bez stresanja, pa je zatim donese i korektno preda, psu se ne smije sniziti ocjena.

2.11.16 *Karakter*

Vidi 2.9. IPO

2.11.17. Puni radni ispit - bodovna tabela s nagradnim razredima

	faktor	max. bodovi	I.N.R.	II.N.R. ocjena	III.N.R.
1. Istjerivanje	8	32	32	24	20
2. Ustrajnost	3	12	9	9	6
3. Glas	3	12	9	9	6
4. Pretraživanje	4	16	12	12	8
5. Izvlačenje iz rova					
- slobodno	4	16	12	8	0
- s povodnikom	1	4	-	3	0
Maksimalni broj bodova		88			
Potreban broj bodova 1.- 5.			80	61	48
6. Nos	6	24	18	12	12
7. Šunjanje	5	20	15	10	5
8. Sljeloglasnost (IPO)	4	16	12	8	-
9. Vidoglasnost (IPO)	1	4	-	4	2
10. Rad na krvnom tragu					
Rad na povodn. 600 m noćni trag	6	24	18	12	6
Rad na povodn. 400 m noćni trag	5	20	15	10	5
Rad na povodn. 400 m norm. trag	4	16	12	8	4
- obilježivač mrtve divljači (IZ)	1	4	-	-	-
- pokazivač mrtve divljači (IZ)	1	4	-	-	-
11. Donošenje lake divljači					
- dlakava divljač	3	12	6	3	3
			15*	9*	9*
- pernata divljač	3	12	6	3	3
- vlečka dlakave divljači	1	4	3	2	1
- vlečka pernate divljači	1	4	3	2	1
- traženje izgubljene divljači (IZ)	2	8	-	-	-
12. Odloživost					
- slobodan kraj predmeta	3	12	9	6	-
- privezan	1	4	4	3	-
13. Vodljivost na povodniku	1	4	3	2	1
14. Slobod. hodanje uz nogu (IZ)	2	8	-	-	-
15. Ponašanje na stajalištu	3	12	9	6	3
16. Opća poslušn.i volja za rad	4	16	12	8	4
17. Rad u vodi					
- šunjanje bez patke	3	12	6	3	3
- šunjanje s patkom	3	12	6	3	3
			30*	24*	18*

- donošenje iz duboke vode	3	12	6	3	3
- traženje izgubljene divljači	3	12	6	6	6

Maksimalan broj bodova 6.-17. bez izbornih disciplina 208
s izbornim disciplinama 228

Potreban broj bodova 6.-17.	170	145	120
Potreban broj bodova 1.-17.	255	215	185

IZ = izborna disciplina

Kod izbornih disciplina, osim kod aportiranja, za polaganje ispita ne mora biti postignut nikakav rezultat.

* Potreban najmanji broj bodova u označenim disciplinama.

C) ISPITNI PRAVILNIK MEĐUNARODNOG SAVEZA / SVJETSKOG SAVEZA ZA NJEMAČKE LOVNE TERIJERE - RAD NAKON PUCNJA S DODJELOM CACIT-a

Od strane FCI-a priznat kao Međunarodni pravilnik Europokala "Rad nakon pucnja s dodjelom CACIT-a" za njemačke lovne terijere

1. SVRHA ISPITA

Vođenje dobro obučanih i ispitanih lovnih radnih pasa preduvjet je za propisnu lovačku praksu. Bitna svrha ovog ispitnog pravilnika je utvrđivanje lovačke podobnosti njemačkog lovnog terijera za korištenje u lovačkoj praksi u zemljama članicama Međunarodnog saveza za njemačke lovne terijere.

2. SUDJELOVANJE NA ISPITU

Sudjelovati mogu njemački lovni terijeri s rodovnicom priznatom od FCI-a. Minimalna starost iznosi 15 mjeseci. Vlasnici i vodiči moraju biti iz neke od zemalja članica Međunarodnog saveza za njemačke lovne terijere.

3. RASPISIVANJE ISPITA

Raspisivanje ispita u svim zemljama članicama Međunarodnog saveza za njemačke lovne terijere treba osigurati organizator ispita. To treba biti obavljeno pravovremeno.

Prilikom raspisivanja treba biti obuhvaćeno:

- mjesto i datum ispita
- adresa voditelja ispita
- rok prijave
- visina prijavnine u dotičnoj valuti
- naznaka o pravnim odredbama glede oružja
- naznaka da li će vodstvo ispita za vučenje upotrijebiti divljač za vlečku ili grabežljivu divljač (odredbe o karanteni)
- naznaka da li će krvni tragovi biti polagani prskanjem ili nanošenjem
- naznaka o "polaganju divljači na kraju traga", obratite pažnju na opasku nakon tabele s bodovima
- naznaka o predviđenoj vrsti terena u disciplini vlečka kunića

4. VODSTVO ISPITA

Vodstvo ispita postavlja zemlja članica Međunarodnog saveza za njemačke lovne terijere koja organizira ispit.

- Voditelj ispita mora biti sudac. On ne smije obavljati sudačku funkciju niti voditi psa na ispit u kojem je voditelj.

- Voditelj ispita je odgovoran za pripremu, provođenje i održavanje ispita.

- Njegova dužnost je raspoređivanje sudaca i vodiča pasa u pojedine skupine.

- Mora paziti na poštivanje važećih pravnih odredbi koje se odnose na oružje i lov, pri čemu naročito treba biti utvrđeno tko smije ispaljivati pucnjeve.

5. ANGAŽIRANJE SUDACA

Za svaku ispitnu skupinu treba angažirati tri međunarodna suca za njemačke lovne terijere. Po skupini je poželjno angažiranje jednog gostujućeg suca iz drugih nacionalnih saveza. Gostujući sudac, međutim, ne može biti sudački voditelj za dotičnu ispitnu skupinu. Nije dozvoljeno da sudac ocjenjuje svojeg vlastitog psa ili psa kojeg je on dresirao ili uzgojio. Isto važi i za potomke 1. generacije od psa kojeg je on uzgojio. Ovo ograničenje važi i za pse koji su u posjedu članova njegove obitelji ili su ih oni uzgojili.

6. PRIGOVORI

Pravo prigovora ima samo vodič psa koji sudjeluje na ispitu.

- Pravo prigovora se ograničava na pogreške organizatora, voditelja ispita, sudaca i pomoćnika u pripremi i provođenju ispita.

- Pritužbe protiv slobode procjene sudaca ne mogu biti predmetom prigovora, osim ako nije riječ o zlouporabi slobode procjene.

- Rok za predaju prigovora završava 30 minuta nakon podjele nagrada. Uz prigovor treba deponirati iznos u visini prijavnine, koji se ne vraća ako se prigovor pokaže kao neutemeljen.

- O prigovoru odlučuje arbitražna komisija koju u slučaju potrebe saziva voditelj ispita.

- Arbitražna komisija bira iz svojih redova predsjedavajućeg, sasluša sve uključene, donosi odluku i sastavlja zapisnik. Donesena odluka je konačna.

7. REDOSLIJED

Redoslijed za rad na krvnom tragu određuje se ždrijebom. Za sve ostale discipline suci određuju redoslijed prema stanju na terenu i svojem nahođenju. Tko prilikom prozivanja nije prisutan, gubi pravo na daljnje sudjelovanje na ispitu.

8. DISCIPLINE

Vodljivost na povodniku - prikradanje - odlaganje i pucanje

Ove discipline ispituju se kod svakog psa jedna za drugom tako da pas i vodič prolaze terenom.

9. VODLJIVOST NA POVODNIKU

Vodljivost na povodniku ispituje se tako da pas i vodič koračaju kroz gustu mlađu šumu. Pas privezan na povodniku ne smije pritom ni na koji način vodiča ometati i mora sam zaobilaziti stabla s prave strane. Ruka vodiča ne smije se za vrijeme rada nalaziti na povodniku. Glasne naredbe i intenzivno djelovanje vodiča na psa dovode do sniženja ocjene.

10. PRIKRADANJE

a) s povodnikom

b) bez povodnika

Ova disciplina ispituje se na otvorenom prostoru, npr. na stazi, na čistini u blizini gustiša. Vodič treba prije početka ispitivanja dati na znanje želi li da se pas prikrada slobodan ili na povodniku. Vodič se treba prikradati duž razdaljine od 100 m. Mora se zaustaviti najmanje tri puta, pri čemu pas na tihu naredbu ili vizualni signal treba sjesti ili leći. Kod daljnjeg prikradanja pas mora slijediti vodiča slobodno uz nogu ili na labavo ovješenoj povodniku. Jače utjecanje vodiča na psa dovodi do sniženja ocjene.

11. ODLAGANJE I PUCANJE

a) slobodan ili slobodan kraj predmeta

b) privezan na povodniku

Vodič odlaže psa tihom naredbom ili vizualnim znakom te se udaljava u pratnji jednog od sudaca izvan vidokruga psa.

Nakon 2 minute čekanja ispali se prvi pucanj.

Nakon sljedeće dvije minute obavi se ispaljivanje drugog pucnja.

Vodič mora čekati još 2 minute i zatim doći po psa.

Pas se mora ponašati mirno i ostati na svome mjestu.

Nakon ispaljivanja prvog pucnja vodič može jedanput korigirati psa bez sniženja ocjene. Glasne naredbe, naprotiv, povlače za sobom sniženje ocjene.

Ako se pas prije pucanja udalji, ispitivanje se završava i dodjeljuje se ocjena "0".

Pas koji ne položi ovu ispitnu disciplinu, može dobiti najviše III. N.R. U tom slučaju kod 'izvlačenja lisice iz rova' mora dobiti najmanje dovoljnu ocjenu (ocjenu 2 kod slobodnog izvlačenja, odnosno ocjenu 3 kod izvlačenja s povodnikom).

a) Smjernice za ocjenjivanje discipline 'slobodno odlaganje'

Ocjena 4:

Do kraja ispitivanja pas se mora ponašati mirno i ostati ležati ili sjediti na svojem mjestu.

Ocjena 3:

Pas se mora ponašati mirno, ali uspravlja se i ostaje na svojem mjestu.

Ocjena 2:

Pas ustaje i udaljava se najviše 10 m, ali ostaje tamo do povratka vodiča. Pritom se mora ponašati mirno.

Ocjena 1:

Pas ustaje i slijedi polagano vodiča pa ponovo legne ili sjedne čim ga ugleda. Pritom se mora ponašati uglavnom mirno.

Ocjena 0:

Pas se udaljio prije nego što je ispaljen pucanj ili je nakon pucanja stalno glasan ili se ponaša svojevrijedno.

b) Odlaganje na povodniku

Pas mora na dugom povodniku biti privezan za drvo.

Ocjena 4:

Kao i kod ispitivanja bez povodnika.

Ocjena 3:

Kao i kod ispitivanja bez povodnika.

Ocjena 2:

Pas želi napraviti korak, ali ostaje na svojem mjestu kad primijeti da ne može otići i pritom se ponaša mirno.

Ocjena 1:

Pas trza povodnik, ali se nakon toga odmah vraća na svoje mjesto kad primijeti da je privezan. Treba se ponašati uglavnom mirno.

Ocjena 0:

Pas nateže povodnik ili je stalno glasan.

12. RAD NA KRVNOM TRAGU

12.1. Rad na povodniku na tragu odstajalom preko noći

Rad na krvnom tragu ispituje se na najmanje 600 m dugom tragu odstajalom preko noći u šumi. U slučaju poteškoća na terenu, mjesto nastrjela može biti pomaknuto do 100 m izvan šume.

Trag mora odstajati 12 do 18 sati. Mjesto nastrjela obilježava se krvlju i grančicama. Na kraju umjetnog traga srneće divljači treba otvoreno odložiti primjerak papkaste

divljači. Molimo da obratite pažnju na primjedbu ispod tabele s bodovima. Svi tragovi se nanose pomoću specijalne obuće za polaganje tragova ili se tragovi krvi na tlu formiraju pomoću štapa za polaganje tragova. Sami tragovi polažu se nanošenjem ili prskanjem 1/4 litre krvi divljači. Za sve tragove koristi se krv iste vrste divljači.

Tragove mora polagati jedan od sudaca.

Umjetni krvni trag, koji prvih 50 m mora biti ravan, treba sadržavati 2 ležišta ranjene divljači i 2 pravokutna zavoja, pri čemu treba paziti da zavoji ne budu uz ležište ranjene divljači.

Tragovi moraju biti udaljeni od susjednih tragova najmanje 150 m.

Pas mora doći do divljači čistim radom na povodniku.

Tijekom rada vodič smije pokupiti psa, nanovo ga postaviti na trag ili korigirati.

Vodič smije biti opozvan od suca dva puta kako bi nanovo započeo rad.

Opozivanje snižava ocjenu.

Kod utvrđivanja ocjene treba uzeti u obzir sigurnost na tragu, sposobnost koncentracije, želju za nalaženjem, način rada i suradnju između psa i vodiča.

Pas koji dođe do divljači dobiva najmanje ocjenu 1.

Maksimalno vrijeme rada ne treba trajati dulje od jednog sata.

Kod nezadovoljavajućeg rada suci mogu prijevremeno prekinuti ispitivanje.

12.2. Ponašanje pokraj divljači

Nakon uspješnog rada na povodniku psa treba odložiti pokraj divljači. Vodič i suci trebaju se udaljiti i promatrati ponašanje psa. Ocjene se ne dodjeljuju. Samo neosporno oštećivanje divljači dovodi do isključenja iz daljnjeg ispitivanja.

13. DONOŠENJE KUNIĆA

Ovu ispitnu disciplinu treba provoditi na otvorenom terenu. Ispituje se donošenje kunića na 200 m dugoj vlečki, koja mora sadržavati dva zavoja.

Vlečku treba položiti jedan od sudaca. Na kraju se polaže kunić i to na otvorenom. Polagač vlečke treba se udaljiti u pravcu nastavka vlečke i tako sakriti da ga pas ne može vidjeti. Tamo mora odložiti vučenog drugog kunića te ga skinuti s povodnika za polaganje vlečke. Ako pas želi donijeti vučenog kunića, to mu ne smije braniti.

Polagač vlečke smije napustiti skrovište tek kad bude pozvan.

Vlečke se moraju polagati s međusobnim razmakom od najmanje 150 m.

Prilikom postavljanja na vlečku vodiču je dozvoljeno da najviše 20 m radi sa psom na povodniku.

Pas smije biti postavljen na vlečku do tri puta. Višekratno postavljanje snižava ocjenu.

Pas koji kod prvotnog nalaženja ne donese divljač ne može položiti ispit.
Psi koji oštećuju divljač ili je zakapaju isključuju se iz ispita.

Kriteriji za ocjenjivanje su: volja za radom, prihvaćanje vlačke, donošenje i korektno predavanje divljači.

14. DONOŠENJE PERNATE DIVLJAČI

Ovu ispitnu disciplinu treba provoditi na otvorenom terenu. Ispituje se donošenje primjerka pernate divljači (jarebica, fazan, golub, patka, liska) na 150 m dugoj vlački, koja mora sadržavati dva zavoja.

Vlačku treba položiti jedan od sudaca. Na kraju se polaže pernata divljač i to na otvorenom. Polagač vlačke treba se udaljiti u pravcu nastavka vlačke i tako sakriti da ga pas ne može vidjeti. Tamo mora odložiti vučeni primjerak pernate divljači te ga skinuti s povodnika za polaganje vlačke. Ako pas želi donijeti vučeni primjerak pernate divljači, to mu ne smije braniti.

Polagač vlačke smije napustiti skrovište tek kad bude pozvan.

Vlačke se moraju polagati s međusobnim razmakom od najmanje 150 m.

Prilikom postavljanja na vlačku vodiču je dozvoljeno da najviše 20 m radi sa psom na povodniku.

Pas smije biti postavljen na vlačku do tri puta. Dodatno postavljanje snižava ocjenu.

Pas koji kod prvotnog nalaženja ne donese divljač ne može položiti ispit.

Psi koji oštećuju divljač ili je zakapaju trebaju biti isključeni iz ispita.

Kriteriji za ocjenjivanje su: volja za radom, prihvaćanje vlačke, donošenje i korektno predavanje divljači.

15. SLOBODNO TRAŽENJE IZGUBLJENE PERNATE DIVLJAČI

Primjerak pernate divljači (jarebica, fazan, golub, patka, liska) baci se na udaljenosti od 30 m na odabranu parcelu (polje repe ili krumpira, travnjak ili neobrađeno polje ili sličan teren).

Pas ne smije gledati bacanje.

Vodič mora odvezati psa, po mogućnosti u smjeru vjetra, i potaknuti na traženje.

Psom se smije dirigitirati sa stajališta.

Višestruko ili vrlo izraženo utjecanje na psa dovodi do sniženja ocjene.

Pas mora nađenu divljač donijeti vodiču te mu je korektno predati.

Pas koji kod prvotnog nalaženja ne donese divljač ne može položiti ispit.

Svakom psu treba ponuditi još nepretražen teren.

Psi koji oštećuju divljač ili je zakapaju trebaju biti isključeni iz ispita.

16. SLOBODNO TRAŽENJE IZGUBLJENE DIVLJAČI U DUBOKOJ VODI OBRASLOJ TRSTIKOM

Patku se što je moguće dalje baci u duboku vodu obraslu trstikom i pritom se ispali hitac. Pas mora zaplivati, a pritom se ispaljuje pucanj.

Pas može promatrati bacanje patke, ali ne smije vidjeti patku kako leži na vodi.

Pas treba na jednokratnu naredbu tražiti patku, nači je, donijeti je najkraćim putem, sjesti i korektno je predati.

Popravljanje zagrizi ili stresanje bez odlaganja patke ne predstavljaju grešku.

Pas koji kod prvotnog nalaženja ne donese patku ne može položiti ispit.

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Pas nalazi patku, donosi je najkraćim putem, sjeda i korektno je predaje.

Ocjena 3:

Pas prvo odlaže patku na obali kako bi se stresao ili je ne predaje korektno.

Ocjena 2:

Pas mora biti potican na traženje višekratnim naredbama. Pas odlaže patku više puta ili je donosi tek pod snažnim pritiskom. Pas gnječi patku zubima.

Ocjena 1:

Pas ima znatne poteškoće da pronađe patku ili da je donese na obalu.

Ocjena 0:

Pas kod prvotnog nalaženja ne donosi patku.

Psi koji oštećuju patku isključuju se iz ispita.

17. IZVLAČENJE LISICE IZ ROVA

a) slobodno

b) s povodnikom

Ovu disciplinu ispituje se na cijevi za izvlačenje duljine najmanje 6 metra i unutarnje širine 18 x 20 cm.

Odraslu lisicu treba provući kroz cijev i tako odložiti da leži glavom prema psu. Eventualno upotrijebljen konop treba prije početka rada psa odvezati.

Vodič se mora prije početka ispitivanja odlučiti hoće li raditi slobodno ili s povodnikom.

Ukupno vrijeme rada iznosi najviše 10 minuta.

Vodič smije tako dugo bodriti svoga psa dok lisica ne bude u njegovom posjedu. Pas koji ne izvuče divljač može dobiti najviše III. N.R, ali kod discipline 'odlaganje i pucanje' mora ostvariti barem dovoljan rezultat (ocjenu 2 kod slobodnog odlaganja ili ocjenu 3 kod odlaganja s povodnikom).

Ocjenjivanje:

Ocjena 4:

Dobiva je pas koji u zadanom vremenu tako daleko izvuče lisicu da joj je vidljiva barem glava na ulazu u cijev. Jednokratno napuštanje rova ne dovodi do sniženja ocjene.

Ocjena 3:

Za nju je potrebno pokazati isti rad kao i za ocjenu 4, ali s time da je pas dva do tri puta napustio rov ili je vodič morao cijelom rukom posegnuti u rov kako bi mogao izvući lisicu.

Ocjena 2:

Ako pas ne izvuče lisicu potpuno, ali je povuče najmanje 4-5 m pa su potrebna pomoćna sredstva kako bi se lisica izvukla iz cijevi, ili ako pas napusti cijev više od tri puta.

Ocjena 1:

Vrlo skroman rezultat u izvlačenju, pri čemu rov mora biti otvoren jer napor nadmašuje snagu psa te bez otvaranja ne bi mogao izaći. Nakon toga pas se ponovno postavlja, ali ovoga puta mora raditi najmanje kao što se traži za ocjenu 2.

18. RAD NAKON PUCNJA S DODJELOM CACIT-A – BODOVNA TABELA S NAGRADNIM RAZREDIMA

Disciplina	Faktor	Max.broj bodova	I.N.R.	II.N.R.	III.N.R.
Vodljivost na povodniku	2	8	6	4	2
Prikradanje					
a) bez povodnika	2	8	6	4	2
b) s povodnikom	1	4	4	3	2
Odlaganje i pucanje					
a) slobodno	4	16	12	8	4*
b) na povodniku	1	4	4	3	1*
Rad na krvnom tragu	6	24	18	12	6
Donošenje kunića	4	16	12	8	4
Donošenje pernate divljači	4	16	12	8	4
Traženje izgub. pernate divljači	4	16	12	8	4
Traženje izgubljene divljači u dubokoj vodi obrasloj trstikom	4	16	12	8	4
Izvlačenje iz rova					
a) slobodno	4	16	12	8	4**
b) s povodnikom	1	4	4	3	1**
Maksimalni broj bodova		136			
Potreban broj bodov			110	75	50

*Pas koji ne položi ovu ispitnu disciplinu može dobiti III. N.R. ako kod discipline 'izvlačenje lisice iz rova' ostvari barem dovoljan rezultat (ocjena 2 kod slobodnog izvlačenja, odnosno ocjena 3 kod izvlačenja s povodnikom).

**Pas koji ne izvuče divljač iz rova može dobiti III. N.R. ako kod discipline 'odlaganje i pucanje' pokaže barem dovoljan rezultat (ocjena 2 kod slobodnog odlaganja, odnosno ocjena 3 kod odlaganja s povodnikom).

Primjedba:

Na posljednjoj Generalnoj skupštini Međunarodnog saveza za njemačke lovne terijere 4. ožujka 2006. u Grosshartpenningu kod Holzkirchena delegati zemalja članica usvojili su odluku da kod rada na krvnom tragu (rad na povodniku na tragu odstajalom preko noći) na kraju umjetnog traga srneće divljači ne treba obavezno izložiti cijeli primjerak papkaste divljači.

U iznimnim slučajevima (npr. higijenski propisi o mesu divljači nekih zemalja) može se na kraju traga izložiti koža papkaste divljači s glavom i nogama one vrste papkaste divljači čija krv je korištena za polaganje umjetnog traga. Ako se tako postupi, na isti način moraju biti tretirani svi tragovi na istom ispitu.

Prilikom raspisivanja 'ispita nakon pucnja s dodjelom CACIT-a' mora biti navedeno što će biti izloženo na kraju umjetnog krvnog traga.

PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE RADA JAZAVČARA ISPITI PRIROĐENIH OSOBINA (IPO)

1. ISPIT MIRNOĆE NA PUCANJ

Ispitno razdoblje:	- u skladu sa Zakonom o lovu
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- bez ograničenja glede starosti psa
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- neograničen
Suci:	- ispit ocjenjuje jedan sudac

1. Pas može sudjelovati na radnom ispitu ili ispitu prirođenih osobina samo ako je pokazao mirnoću na pucanj.
2. Ispit mirnoće na pucanj može se održati vezano uz radni ispit ili ispit prirođenih osobina.
3. Prije početka ispitivanja za sve pse koji sudjeluju treba ispaliti dva pucnja sačmom radi privikavanja.
4. Pse se ispituje pojedinačno i neprivezane na otvorenom polju.
5. Da bi se ispitala mirnoća psa tijekom pucnja, pas se u slobodnom traženju treba udaljiti od vodiča najmanje 30 m. Naredbu za ispaljivanje dvaju pucnjeva tijekom slobodnog traženja izdaje sudac.
Psi koji pokazuju plašljive reakcije trebaju se ponovo ispitati, ali najranije nakon 30 minuta. Ako na pucanj pobjegnu ili se pokušaju sakriti, to znači da su plašljivi na pucanj pa stoga ne mogu pristupiti radnom ispitu ili ispitu prirođenih osobina
6. Dokazivanje mirnoće na pucanj može se obaviti i preko testa na vodi.

2. ISPIT NA VODI

Ispitno razdoblje:	- u skladu sa Zakonom o lovu
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- bez ograničenja glede starosti psa
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- neograničen
Suci:	- ispit ocjenjuje jedan sudac

1. Pas svojim radom treba pokazati da donosi odstrijeljenu patku iz vode.
2. Odstrijeljenu patku vodič ili treća osoba bacaju u duboku vodu, uz istovremeno ispaljivanje dvaju pucnjeva sačmom, tako da pas mora preplivati razdaljinu od 6 do 8 m do patke i istu razdaljinu natrag do obale.
3. Pas treba donijeti patku do obale dobrovoljno. Dozvoljeno je bodrenje vodiča, a moguće je i jednokratno ponavljanje na kraju ispita.

-
4. Protekne li i drugi pokušaj neuspješno, ispit nije položen. Mirnoća na pucanj može se potvrditi ako pas otpliva do patke.
 5. Rad treba ocijeniti prema faktorima i stručnim ocjenama 1 - 4:
 - a) Sklonost za rad u vodi: faktor 5
 - b) Donošenje: faktor 3
 6. U rodovnicu se upisuje ispitni rezultat.
- Položeni ispit na vodi vrijedi kao ispit mirnoće na pucanj.

3. ISPIT SLJEDOGLASNOSTI

Ispitno razdoblje:	- 01.08. do 31.03.
Preduvjeti za pristupanje ispit:	- nema ograničenja glede starosti psa - potreban je dokaz o mirnoći na pucanj
Broja pasa koji se mogu prijaviti:	- najviše 15 pasa po sudačkoj komisiji
Suci:	- ispit ocjenjuje jedan sudac

A. Općenito

Ispit sljedoglasnosti je ispit prirodnih osobina. Njuh, sljedoglasnost, sljedovoljnost i sigurnost na tragu su ispitni kriteriji na zečjem tragu u poljskom reviru. Pas kojeg se ispituje ne smije vidjeti zeca.

B. Provođenje ispita

1. Suci, vodiči i pomagači kreću se u streljačkoj liniji terenom za pretraživanje.
2. Nakon što je zec dignut, na poziv suca upućuje se vodič psa u blizinu zečjeg traga i pušta psa da slobodno traži. Sudac treba vodiča psa uputiti te mu pokazati smjer u kojem je pobjegao zec. Psu i vodiču sudac smije pomoći prilikom prihvaćanja traga. Pas treba prihvatiti trag te ga sljedoglasno slijediti. Ako je pas prihvatio trag, vodič smije slijediti psa samo nakon upute suca.
3. Svakom psu pripada jedan zec kako bi dokazao svoju sljedoglasnost. Suci mogu dodijeliti i drugog zeca radi omogućavanja boljeg ocjenjivanja rada psa. Psima koji i nakon drugog zeca nisu dokazali sljedoglasnost, suci mogu po svojoj slobodnoj procjeni dati i trećeg zeca. Broj zečeva koji će se dodijeliti ovisi o zečjem fondu ispitnog revira.

C. Ocjenjivanje rada

1. Ako je pas bio ispitivan na više zečeva, uzima se u obzir najviša ocjena na jednom zecu. Ako pas tek na trećem zecu pokaže ocjenjivi rad, ne može se više dodijeliti I. nagradni razred.
2. Prilikom ocjenjivanja rada psa treba uzeti u obzir uvjete terena i vremenske prilike (smrznuto tlo, ženke u proljeće imaju slabiji miris, visoka temperatura, vjetar i slično.)
3. Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama.

Utvrđeni faktori:

a) Njuh:	faktor 10
b) Sljedoglasnost:	faktor 9
c) Sljedovoljnost:	faktor 3
d) Sigurnost na tragu:	faktor 3

Rad se ocjenjuje kako slijedi:

Nedovoljan:	stručna ocjena 0
Dovoljan:	stručna ocjena 1
Dobar:	stručna ocjena 2
Vrlo dobar:	stručna ocjena 3
Odličan:	stručna ocjena 4

D. Zahtjevi za dodjelu odlične ocjene - stručna ocjena (4)

Ocjena 4:

Za njuh - smije se dodijeliti samo ako pas u normalnim uvjetima neprekinuto, dobro i opsežno slijedi zečji trag. Ovoj ispitnoj disciplini treba pridati posebnu važnost jer psi koji i kod dobrog vjetra iznova gube trag u pravilu imaju slab njuh.

Ocjena 4:

Za sljedoglasnost - smije se dodijeliti samo ako pas trajno glasno slijedi zečji trag. Prekidi u glasu, ako pas siđe s traga, ne smatraju se pogreškom.

Psa se mora čuti dovoljno daleko. Psi koji su glasni i kada siđu s traga ne smiju dobiti ocjenu 4.

Ako postoji sumnja da je pas glasan "na prazno" (tzv. kresač), treba ga ispitati na terenu na kojem nema divljači. Ako se sumnja potvrdi, ispit nije položen. Razlog nepolaganja ispita treba zabilježiti u sudačkom izvješću.

Ocjena 4:

Za sljedovoljnost - smije se dodijeliti samo tada kada pas iznova pokušava nastaviti slijediti već prihvaćeni trag. Pas treba svojim kretanjem dati do znanja da želi ponovo naći i pratiti trag.

Ocjena 4:

Za sigurnost na tragu - smije se dodijeliti samo tada kada pas bez prekida sigurno izrađuje trag.

Stupanj stručne ocjene u pojedinim disciplinama određuje se u skladu s pokazanim radom.

E. Dodjela nagradnih razreda

I. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Njuh	4	10	40
b) Sljedoglasnost	4	9	36
c) Sljedovoljnost	3	3	9
d) Sigurnost na tragu	3	3	9
			Ukupno 94

II. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Njuh	3	10	30
b) Sljedoglasnost	3	9	27
c) Sljedovoljnost	2	3	6
d) Sigurnost na tragu	2	3	6
			Ukupno 69

III. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Njuh	2	10	20
b) Sljedoglasnost	2	9	18
c) Sljedovoljnost	2	3	6
d) Sigurnost na tragu	1	3	3
			Ukupno 47

LOVNI RADNI ISPITI

4. ISPIT U ŠUNJKANJU

Ispitno razdoblje:	-1.08. do 31.03.
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- nema ograničenja glede starosti psa, položen IPO
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- najviše 8 pasa po sudačkoj komisiji
Suci:	- na ispitu moraju ocjenjivati dva suca

A. Kakvoća revira

Ovaj ispit treba se održavati samo na zatvorenim šumskim parcelama s gustim donjim raslinjem, veličine najmanje 1 ha, u kojima se može očekivati papkarska divljač, zečevi i eventualno grabežljiva divljač.

B. Struktura

Ispit u šunjkanju sastoji se od ispitnih dijelova "discipline poslušnosti" i "šunjkanje". Treba započeti s disciplinama poslušnosti. Svaka pojedina disciplina mora biti položena.

C. Discipline poslušnosti

1. Vodljivost

Vodljivost treba ispitati tako da vodič sa svojim psom, koji nije prekratko privezan ili slobodan, hoda uzduž i poprijeko kroz mladu šumu. Pritom pas mora slijediti svoga vodiča sa strane ili na labavo nošenom povodniku ili slobodno sasvim blizu vodiča, a da ne zateže povodnik, ne vuče naprijed i ne zaostaje. Prepreke moraju biti spretno svladane, odnosno zaobiđene.

2. Odloživost i mirnoća na pucanj

Pse treba ispitati pojedinačno. Oni mogu biti odloženi privezani ili slobodni. Prepušta se vodiču gdje će psa privezati, pri čemu povodnik mora biti labavo namješten tako da se pas može udaljiti od mjesta na kojem se nalazi više od jednog metra. O tome hoće li pas biti odložen na lovačkoj naprtnjači ili nekom odjevnom predmetu odlučuje vodič.

Kod slobodnog odlaganja treba skinuti ogrlicu (s izuzetkom ogrlice za signaliziranje) i povodnik i položiti ih ispred ili pokraj psa, ali ne na njemu.

Nakon odlaganja vodič se treba udaljiti u smjeru nekog zaklona tako da ga pas ne može vidjeti. Vodič ili pomagač nakon dvije minute ispaljuju dva pucanja sačmom, kratko jedan iza drugoga. Pas ne smije napustiti svoje mjesto. Ako se glasa, opetovano cvili ili se udalji sa svoga mjesta više od jednog metra, nije položio ispit.

Suci trebaju promatrati odloženog psa iz zaklona i ocijeniti ga nakon najmanje pet minuta motrenja. Pomoćna sredstva nisu dozvoljena. Pucnji radi privikavanja nisu dozvoljeni.

3. Ponašanje na stajalištu za vrijeme gonjenja

Prilikom gonjenja drugog psa, pas na stajalištu mora se ponašati mirno. Ne smije opetovano cviljeti, glasati se, skakati na vodiča niti se udaljavati sa svoga mjesta pokraj vodiča. Treba obratiti pažnju na to da se odredi dovoljna udaljenost između pojedinih pasa.

D. Šunjanje

1. Suci i sudionici trebaju okružiti šumsku parcelu veličine najmanje 1 ha, ali tako da se mogu međusobno sporazumijevati.
2. Psa treba pustiti izvan parcele na preglednom terenu. Vodič ne smije stupiti na parcelu za šunjanje.
3. Nakon što je pas pušten, započinje i u tijeku je vrijeme za šunjanje. Pas mora samostalno, ustrajno i opsežno pretražiti parcelu te u slučaju pronalaženja pernate divljači sljedoglasno je slijediti dok ona ne odleti ili ne bude odstrijeljena.
4. Pri ispitivanju šunjanja svaki pas mora raditi na najmanje dvije različite parcele na kojima se pretpostavlja prisutnost pernate divljači.

4.1. Kontrolno traženje

Ako prvi pas ne nađe divljač, na istom mjestu treba postaviti radi kontrolnog traženja drugog psa. Ako suci smatraju da parcela nije bez divljači, može se pustiti drugog psa radi kontrolnog traženja.

4.2. Neuspjelo traženje

Govorimo o neuspjelom traženju kada:

- a) pas se drži samo rubova parcele ili ostane uz vodiča
- b) kod kontrolnog traženja drugi pas pronađe divljač
- c) treći pas pronađe divljač, a tada se smatra da prva dva psa nisu uspjela u traženju

4.3 Probno traženje

Ako psi ne pronađu divljač iako su pri traženju pokazali ustrajnost, pretpostavlja se da na parceli nema divljači.

-
5. Kod svakog psa treba u sudačkom izvješću navesti vrstu nađene divljači. Za šunjkanje isključivo na kunića ne može se dodijeliti I. nagradni razred.
 6. Za ocjenjivanje disciplina "Ponašanje kod šunjkanja" i "Ustrajnost u traženju" može se uzeti u obzir cjelokupan rad psa, također i probna traženja. Ako se psa ne može jednoznačno ocijeniti, ako je, primjerice, oba puta pronašao divljač vrlo brzo, pas se mora dokazati glede navedenih disciplina u ponovljenom, dovoljno preglednom radu. Za taj rad mora se jazavčaru dati na raspolaganje dovoljno vremena (8 - 10 minuta).
 7. Ako se pas u roku od jednog sata ne vrati vodiču, a njegovo udaljšavanje nema vidljive veze sa zadatkom šunjkanja, ispit nije položen. Taj sat započinje nakon što je pas napustio parcelu koja mu je dodijeljena. U slučaju opasnosti sudac može dozvoliti da se psa uhvati.

E. Ocjenjivanje rada

1. Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama

Utvrđeni faktori:

a) Ponašanje pri šunjkanju	faktor 8
b) Ustrajnost u traženju	faktor 6
c) Nalaženje	faktor 5
d) Vodljivost	
privezan	faktor 1
slobodan	faktor 2
e) Odloživost i mirnoća na pucanj	
privezan	faktor 1
slobodan	faktor 2
f) Ponašanje na stajalištu	
privezan	faktor 1
slobodan	faktor 2

Pokazani rad se ocjenjuje kako slijedi:

nedovoljan	stručna ocjena 0
dovoljan	stručna ocjena 1
dobar	stručna ocjena 2
vrlo dobar	stručna ocjena 3
odličan	stručna ocjena 4

2. Psi koji se ispituju moraju u svakoj ispitnoj disciplini postići pozitivan rezultat. Zakaže li pas u jednoj od ispitnih disciplina i stoga bude ocijenjen kao "nedovoljan", ispit nije položen.

F. Dodjela nagradnih razreda

I. N.R.

Vrlo dobar rad šunjkanja u obje parcele koje su dodijeljene. U barem jednoj od parcela pas mora pronaći divljač i dobiti najmanje sljedeće stručne ocjene, odnosno bodove:

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Ponašanje pri šunjkanju	4	8	32
b) Ustrajnost u traženju	3	6	18
c) Nalaženje	4	5	20
			<hr/>
			70
Discipline poslušnosti			10
			<hr/>
			Ukupno 80

II. N.R.

Pas mora pokazati dobar rad u parcelama koje su mu dodijeljene. U barem jednoj od parcela mora pronaći divljač i dobiti najmanje sljedeće stručne ocjene, odnosno bodove:

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Ponašanje pri šunjkanju	3	8	24
b) Ustrajnost u traženju	3	6	18
c) Nalaženje	3	5	15
			<hr/>
			57
Discipline poslušnosti			8
			<hr/>
			Ukupno 65

III. N.R.

Pas mora pokazati zadovoljavajući rad u parcelama koje su mu dodijeljene. U barem jednoj od parcela mora pronaći divljač i dobiti najmanje sljedeće stručne ocjene, odnosno bodove:

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Ponašanje pri šunjkanju	2	8	16
b) Ustrajnost u traženju	2	6	12
c) Nalaženje	2	5	10
			<hr/>
			38
Discipline poslušnosti			6
			<hr/>
			Ukupno 44

Ako pas ne pronađe divljač u parcelama koje su mu dodijeljene, ispit nije položen.

5. ISPIT TRAŽENJA U ŠUMI

Ispitno razdoblje:	- 1.08. do 31.03.
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- nema ograničenja glede starosti psa, položen IPO
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- najviše 8 pasa po sudačkoj komisiji.
Suci:	- na ispitu moraju ocjenjivati dva suca.

A. Struktura

1. Discipline poslušnosti - prikradanje, odloživost i mirnoća na pucanj
2. Ponašanje na stajalištu za vrijeme gonjenja
3. Traženje u šumi

1. Prikradanje, odloživost i mirnoća na pucanj

Prilikom prikradanja i odlaganja pas treba pokazati da je poslušan pratitelj vodiča/lovca, da u svakoj situaciji ostaje pod kontrolom vodiča te mu se na njegov poziv odmah stavlja na raspolaganje.

Prikradanje treba ispitati na preglednom terenu na duljini od oko 200 m. Otprilike na sredini te razdaljine nalazi se sudac na povišenom sjedištu i promatra rad. Vodič se prikrada sa psom koji hoda slobodno uz nogu ili je privezan, pri čemu se s vremena na vrijeme zaustavi.

Prilikom zaustavljanja pas treba bez posebne naredbe stati ili sjesti. Čim vodič nastavi hodati, pas treba ponovno nastaviti slijediti ga slobodno uz nogu ili na labavo postavljenom povodniku. Vodič treba ponoviti zaustavljanje barem tri puta.

Psa treba odložiti slobodnog ili privezanog u blizini suca. Ako se glasa, opetovano cvili ili se udalji za više od jednog metra od svoga mjesta, ispit nije položen.

Vodič se nastavlja prikradati oko 100 m dalje tako da dođe izvan vidokruga psa. Nakon dvije, pa zatim četiri minute, vodič ili pomagač trebaju ispaliti pucanj sačmom. Pucnjevi radi privikavanja nisu dopušteni.

Trajanje odlaganja iznosi najmanje pet minuta, nakon toga vodič ponovo može preuzeti psa.

2. Ponašanje na stajalištu

Prilikom gonjenja na stajalištu pas se mora mirno ponašati uz svoga vodiča. Ne smije opetovano cviliti, glasati se, skakati na vodiča niti se udaljavati sa svoga mjesta pokraj vodiča. Treba obratiti pažnju na to da se odredi dovoljna udaljenost između pojedinih pasa.

3. Traženje u šumi

Traženje u šumi provodi se u šumi s obilnim donjim raslinjem, u kojoj se treba nalaziti divljač.

Pas mora dokazati da je u stanju pretražiti opkoljeni komad šume i staviti u pokret divljač koja se tamo nalazi.

Pse se šalje pojedinačno u pretraživanje šume. Oni se trebaju odmah odvojiti od vodiča te opsežno, temeljito i ustrajno tragati za divljači uz redoviti kontakt s vodičem. Suci i vodič prate psa koji traži.

Nađenu divljač pas mora glasno slijediti. Nakon što pas počne goniti, vodič i sudac staju.

Svaki pas mora pokazati barem 15 minuta čistog traženja u šumi. Ako pronađe divljač u kratkom roku, ostatak vremena treba tražiti na novoj parceli koja će mu biti dodijeljena. Svakom psu treba omogućiti da pretraži novi komad šume.

Samostalno traženje u šumi bez vizualnog ili auditivnog kontakta s vodičem/sucem ne smije trajati dulje od 30 minuta. Psi koji traže nekontrolirano u širinu i površno, uz malo kontakta s vodičem, ili pak traže previše blizu vodiča i nesamostalno (do 100 m), mogu dobiti najviše III. nagradni razred.

Divljač koju otkriju sudionici na ispitu te je potom obradi pas, ne uzima se u obzir.

Ako pas u roku od pet minuta ne prihvati pretraživanje šume, rad treba prekinuti i ocijeniti ga ocjenom 0.

Psi koji uzmiču pred divljači isto tako dobivaju ocjenu 0. U ocjenskoj listi to treba zabilježiti uz navođenje vrste divljači.

B. Ocjenjivanje rada

Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama.

Faktori:

a) Ponašanje prilikom traženja u šumi	faktor 8	
b) Ustrajnost u traženju	faktor 6	
c) Nalaženje i istjerivanje divljači	faktor 5	
d) Prikradanje	privezan	faktor 1
	slobodan	faktor 2
e) Odloživost i mirnoća na pucanj	privezan	faktor 1
	slobodan	faktor 2
f) Ponašanje na stajalištu za vrijeme gonjenja	privezan	faktor 1
	slobodan	faktor 2

Pokazani rad se ocjenjuje kako slijedi:

nedovoljan	stručna ocjena 0
dovoljan	stručna ocjena 1
dobar	stručna ocjena 2
vrlo dobar	stručna ocjena 3
odličan	stručna ocjena 4

C. Dodjela nagradnih razreda**I. N.R.**

Pas mora pokazati opsežno traženje (najmanje 200 m) u komadu šume koji mu je dodijeljen, pronaći divljač i glasno je istjerati.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Ponašanje pri pretraž. šume	4	8	32
b) Ustrajnost u traženju	3	6	18
c) Nalaženje i istjerivanje divljači	4	5	20
			<hr/>
			70
te iz discipline poslušnosti najmanje			10
			<hr/>
			Ukupno 80

II. N.R.

Pas mora pokazati dobro traženje (>150 metara) u komadu šume koji mu je dodijeljen (oko 10 min.), pronaći divljač i glasno je pokazati. Pas može biti ispitan na više parcela.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Ponašanje pri pretraž. šume	3	8	24
b) Ustrajnost u traženju	3	6	18
c) Nalaženje i istjerivanje divljači	3	5	15
			<hr/>
			57
te iz discipline poslušnosti najmanje			8
			<hr/>
			Ukupno 65

III. N.R.

Pas mora pokazati traženje dulje od 7 minuta barem u jednom od dva komada šume koji su mu dodijeljeni.

Ako pas unatoč vrlo dobrom traženju u šumi ne može pronaći divljač zato što je manjka, može se dodijeliti samo III. nagradni razred.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Ponašanje pri pretraž. šume	2	8	16
b) Ustrajnost u traženju	2	6	12
			<hr/>
			28
te iz discipline poslušnosti najmanje			6
			<hr/>
			Ukupno 34

6. ISPIT NA UMJETNOM KRVNOM TRAGU

Ispitno razdoblje:

- izbor termina slobodan

Preduvjeti za pristupanje ispitu:

- samo psi koji su stariji od jedne godine, položen IPO

Broj pasa koji se mogu prijaviti:

- najviše 8 pasa po sudačkoj komisiji

Suci:

- na ispitu moraju ocjenjivati dva suca

A. Općenito

1. Radi propisne provedbe ispita te njegovanja običaja na ispitu su poželjni lovački rogisti.
2. Tragovi se ne smiju polagati na snijegu. Ako nakon polaganja traga padne snijeg, ispit se može provesti ako pravac traga nije vidljiv.
3. Na ispitu na krvnom tragu pse ne smiju voditi osobe koje su polagale tragove.
4. Radi postizanja lovne uporabljivosti položeni ispiti na krvnom tragu mogu biti prošireni shodno zakonskim odredbama u dotičnoj zemlji.

Ispit na umjetnom krvnom tragu može biti organiziran u kombinaciji s nekim drugim ispitom. U tom slučaju oni moraju biti jasno odijeljeni i zasebno prijavljeni HKS-u.

Po sudačkoj komisiji je dozvoljeno najviše 8 pasa u jednom danu.

B. Zahtjevi naspram reviru

1. Šumski revir s najmanje jednom vrstom papkarske divljači kao stalnom vrstom divljači.
2. Ispiti na šumskim područjima manjima od 20 ha nisu dopušteni.

C. Pravac umjetnog traga

1. Na početku krvnog traga ranjene divljači treba markirati mjesto nastrjela divljači (shodno lovačkoj praksi) te ga obilježiti brojem krvnog traga.
2. Na mjestu nastrjela treba pribosti grančicu te markirati pravac bijega divljači (grančica za pravac traga).
3. Duljina traga, na kojem moraju biti tri zavoja s ležištima ranjene divljači, iznosi 1.000 do 1.200 m. Poteškoće na pravcu traga kao što su potoci, grmlje i putovi, ne smiju biti zaobilaženi.
4. Minimalna razdaljina do sljedećeg traga treba iznositi 150 m.
5. Na mjesto nastrjela i zavoje s ležištima ranjene divljači treba položiti dlake divljači te ih jasno markirati.
6. Na kraju traga treba staviti broj traga.
7. Pravac traga treba opisati, odnosno neupadljivo markirati za vodiča.
8. Pravac traga treba biti pregledan kako bi suci mogli dobro pratiti način rada i suradnju psa i vodiča.
9. Za svaki ispit treba biti položen i rezervni trag.
10. Ako se u jednom reviru opetovano provode ispiti na krvnom tragu, pravac traga treba svaki put promijeniti.

D. Priprema tragova za ispit

1. Prema mogućnosti treba upotrijebiti krv divljači ili govedu krv. Kemijski dodaci, s izuzetkom kuhinjske soli ili natrij-citrata, nisu dozvoljeni. Predviđenu vrstu krvi, posebno krv crne divljači (divlje svinje), treba navesti prilikom raspisivanja ispita. Krv crne divljači ne smije biti miješana s običnom krvlju ili krvlju druge divljači.
2. Za jedan trag smije se upotrijebiti najviše 1/4 litre krvi.
3. Tragovi moraju odležati preko noći.
4. Krvni tragovi polažu se ili isključivo kapanjem ili isključivo nanošenjem, i to uvijek počevši od mjesta nastrjela prema kraju.

a) nakapani tragovi

Polagač traga i dvojica pomagača upute se prema početku traga. Tu se uz pomoć krvi i dlaka divljači uredi "mjesto nastrjela".

Jedan od pomagača stavlja sa stražnje strane drveća orijentacijske oznake. Polagač traga nakapava krvni trag uz pomoć prozirne boce.

Na svakom zavoju treba urediti ležaj ranjene divljači te u tu svrhu koristiti krv i dlaku divljači.

b) nanoseni tragovi

Potreban je štap ili nešto slično, na što je pričvršćen komad pjenaste gume veličine oko 5 x 2 cm. Ponese se u posudi 1/4 litre krvi. Svaki put kad je potrebno, štap se umoči u krv koja se zatim nanosi na tlo/raslinje.

E. Dan ispita

1. Na kraju svakog traga odloži se komad papkarske divljači, a kao nadomjestak može biti odložena i svježa ili odmrznuta životinjska koža.
2. Jedan od pomagača motri iz skloništa na komad divljači/životinjsku kožu te je nakon okončanja svakog ispitivanja odnese na kraj sljedećeg traga.
3. Nakon završetka ispitivanja treba ukloniti sva obilježavanja traga i markacije.

F. Izbor vrste rada

1. Vodiču se prepušta odluka koju će vrstu rada na krvnom tragu izabrati:
 - čisti rad na povodniku
 - oblagavanje mrtve divljači
 - pokazivanje mrtve divljači

Prije početka ispita vrsta rada mora biti prijavljena voditelju ispita i sucima.

2. Kod pokazivanja i oblagavanja mrtve divljači sudac mora imati mogućnost, skriven u smjeru vjetra, promatrati psa i komad divljači.

G. Slobodno traženje s oblagavanjem mrtve divljači

Pas mora izraditi na povodniku 750 m traga. Po naredbi sudaca psa se odveže te on mora slijediti trag do položene divljači te je, bez dozivanja, oblagavati dok vodič ne dođe.

H. Slobodno traženje s pokazivanjem mrtve divljači

Pas mora izraditi na povodniku 750 m traga. Po naredbi sudaca psa se odveže te on mora slijediti trag do položene divljači, brzo se vratiti te vodiča neprivezan odvesti do divljači. Vodič mora sucima prije ispita prijaviti po čemu prepoznaje da je pas pronašao divljač.

I. Osnovne smjernice za ocjenjivanje

1. Pas mora u prvom redu obaviti rad na povodniku. On mora odvesti vodiča do mrtve divljači na najmanje 6 m dugom, cijelom duljinom odmotanom radnom povodniku te s propisanom radnom ogrlicom.
2. Suci trebaju promatrati način na koji se pas ponaša pri nastrjelu te pri slijeđenju traga divljači, kako se povremeno sam ispravlja.
3. Istrčavanje naprijed ili vraćanje na trag dozvoljeno je, ali se mora obrazložiti.
4. Ako je vodič javio da se na određenom mjestu nalazi trag krvi, u slučaju silaska s traga pas mora biti vraćen na ono mjesto na kojem je prethodno javljeno da se nalazi krv.
5. Ponovljeno samovoljno skretanje psa s traga utječe na skidanje bodova, a postoji i mogućnost da ispit ne bude položen, čak i ako je nađen komad divljači.
6. Ako pas siđe s traga, treba mu dati dovoljno prilike da ponovno samostalno ispravi svoje kretanje. Suci ga ne trebaju pozivati natrag sve dok se ne udalji oko 70 m od traga, ne uzimajući u obzir pravokutan smjer, već udaljenost od točke na kojoj je pas izgubio vezu s tragom. U tom slučaju psa treba ponovo postaviti na ono mjesto na kojem je napustio trag.
7. Suci i pratioci ne smiju dati do znanja da je pas sišao s traga.
8. Da bi mogao položiti ispit, psu je dopušteno dvaput sići s traga, uz pozivanje.
9. Kod rada koji ne zadovoljava ispitivanje treba prekinuti.

J. Ocjenjivanje rada

1. Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama.

Utvrđeni faktori:

a) Način rada na tragu divljači	faktor 10
b) Sigurnost na tragu	faktor 8
c) Volja na tragu (volja za nalaženjem)	faktor 7

Rad treba ocijeniti kako slijedi:

nedovoljan	stručna ocjena 0
dovoljan	stručna ocjena 1
dobar	stručna ocjena 2
vrlo dobar	stručna ocjena 3
odličan	stručna ocjena 4

K. Dodjela nagradnih razreda**I. N.R.**

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Način rada na tragu divljači	4	10	40
b) Sigurnost na tragu	3	8	24
c) Volja na tragu (volja za nalaženjem)	3	7	21
			<hr/> Ukupno 85

II. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Način rada na tragu divljači	3	10	30
b) Sigurnost na tragu	3	8	24
c) Volja na tragu (volja za nalaženjem)	2	7	14
			<hr/> Ukupno 68

III. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Način rada na tragu divljači	2	10	20
b) Sigurnost na tragu	2	8	16
c) Volja na tragu (volja za nalaženjem)	2	7	14
			<hr/> Ukupno 50

4. Oblajivači mrtve divljači i pokazivači mrtve divljači dobivaju dodatno oznaku «oblajivač» odnosno «pokazivač». Te oznake mogu biti postignute samo prilikom ispita na krvnom tragu.

ISPIT SVESTRANOSTI

7. PUNI RADNI ISPIT (PRI)

Ispitno razdoblje:	-1.08. do 31. 03.
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- nema ograničenja glede starosti psa, položen IPO
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- najviše 6 pasa po sudačkoj komisiji za jednodnevni ispit, odnosno najviše 12 pasa po sudačkoj komisiji za dvodnevni ispit
Suci:	- na ispitu moraju ocjenjivati tri suca

A. Ispitne discipline

Treba ispitivati prema sljedećem redoslijedu:

1. Rad na krvnom tragu:

Ispit treba provoditi prema poglavlju 6. ovog Pravilnika uz sljedeća odstupanja:

- duljina tragova mora iznositi najmanje 600 m
- tragovi moraju sadržavati dva po mogućnosti pravokutna zavoja s ležištima ranjene divljači

2. Discipline poslušnosti:

Važeće su odredbe iz poglavlja 4. ovog Pravilnika:

- 2.1 Vodljivost
- 2.2 Odloživost i mirnoća na pucanj
- 2.3 Ponašanje na stajalištu

3. Šunjkanje

Važeće su odredbe iz poglavlja 4. ovog Pravilnika uz sljedeća odstupanja:

- psa treba ispitati samo na jednoj parceli
- ako pokazani rad na toj parceli nije dostatan za ocjenjivanje disciplina "Ponašanje pri šunjkanju" i "Ustrajnost u traženju", psa treba ispitati na drugoj parceli (stručna ocjena za disciplinu "Nalaženje" u tom slučaju se ne dodjeljuje).

	faktor
a) Ponašanje pri šunjkanju	8
b) Ustrajnost u traženju	6

4. Rad sljedoglasnosti

Za to vrijede odredbe iz poglavlja 3. ovog Pravilnika:

	faktor
a) Nos	10
b) Sljedoglasnost	9
c) Sljedovoljnost	3
d) Sigurnost na tragu	3

B. Ocjenjivanje rada i dodjela nagradnih razreda

Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama.

I.N.R

Pas mora u sljedećim disciplinama postići najmanje sljedeće stručne ocjene, odnosno brojeve bodova:

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
Rad na krvnom tragu			
a) Način rada na tragu divljači	4	10	40
b) Sigurnost na tragu	3	8	24
c) Volja za rad na tragu(volja za nalaženjem)	3	7	21

Šunjanje

a) Ponašanje pri šunjanju	4	8	32
b) Ustrajnost u traženju	3	6	18

Rad sljedoglasnosti

a) Nos	4	10	40
b) Sljedoglasnost	4	9	36
c) Sljedovoljnost	3	3	9
d) Sigurnost na tragu	3	3	9

229

Discipline poslušnosti

10

Ukupno 239

II.N.R.

Pas mora u sljedećim disciplinama postići najmanje sljedeće stručne ocjene, odnosno brojeve bodova:

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
Rad na krvnom tragu			
a) Način rada na tragu divljači	3	10	30
b) Sigurnost na tragu	3	8	24
c) Volja za rad na tragu(volja za nalaže.)	2	7	14

Šunjanje

a) Ponašanje pri šunjanju	3	8	24
b) Ustrajnost u traženju	3	6	18

Rad sljedoglasnosti

a) Nos	3	10	30
b) Sljedoglasnost	3	9	27
c) Sljedovoljnost	2	3	6
d) Sigurnost na tragu	2	3	6

179

8

Discipline poslušnosti

Ukupno 187

III.N.R.

pas mora u sljedećim disciplinama postići najmanje sljedeće stručne ocjene, odnosno brojeve bodova:

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
Rad na krvnom tragu			
a) Način rada na tragu divljači	2	10	20
b) Sigurnost na tragu	2	8	16
c) Volja za rad na tragu (volja za nalaže.)	2	7	14

Šunjanje

a) Ponašanje pri šunjanju	2	8	16
b) Ustrajnost u traženju	2	6	12

Rad sljedoglasnosti

a) Nos	2	10	20
b) Sljedoglasnost	2	9	18
c) Sljedovoljnost	2	3	6
d) Sigurnost na tragu	1	3	3

125

Discipline poslušnosti

6

Ukupno 131

RAD U ROVU

8. OCJENJIVANJE SPOSOBNOSTI ZA RAD POD ZEMLJOM

Ispitno razdoblje:	- bez ograničenja
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- samo psi koji su stariji od jedne godine, položeni IPO
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- na jednodnevni ispit ocjenjivanja sposobnosti za rad pod zemljom može biti prijavljeno najviše 12 pasa
Suci:	- za ocjenjivanje treba angažirati dva kinološka suca

A. Općenito

1. Lov na lisicu nužan je sa zoološko-biološkog gledišta i iz epidemiološko-higijenskih razloga, kao što su bjesnoća i mala lisičja trakavica. Ocjenjivanje se provodi uz korištenje pitome grabežljive divljači. U vezi s time treba napomenuti da provlačenje kroz rov za lisice ne predstavlja opterećenje kojem nisu dorasle.
2. Za rad se mogu koristiti samo lisice koje su pripitomljene, zdrave i cijepjene protiv bjesnoće. Može se koristiti samo grabežljiva divljač ošteњena u lovištu ili kao štenad uzgojena u lovištu. Lisice se redovito čiste od vanjskih i unutarnjih parazita.
3. Redoslijed pasa koji će biti ispitivani određuje se ždrijebom. Isto vrijedi i za grabežljivu divljač koja se koristi. Brojeve za ždrijeb treba vidljivo obilježiti na sanducima u kojima se transportira grabežljiva divljač.

Za vrijeme ispitivanja na područje rova mogu stupiti sam suci koji ocjenjuju, pomoćnici koji nadziru provlačenje kroz rov i ostali pomoćnici te vodič psa.

4. U sudačkom izvješću uvijek treba zabilježiti ocjenu glede stanja u kojem je grabežljiva divljač te dokaz da je cijepljena.
5. Ne dodjeljuju se faktori, stručne ocjene niti bodovi.

B. Preduvjeti za sudjelovanje

1. Vodič/vlasnik psa mora dopustiti sudjelovanje svojega psa u lovu pod zemljom.
2. Nakon svakog trećeg ispitivanja treba zamijeniti grabežljivu divljač, a po mogućnosti i češće.

C. Svojstva rovnog sustava za ocjenjivanje (Izuzetak: modificirani međunarodni rov)

1. Sve rovne sustave kontrolira Hrvatski kinološki savez koji o tome treba sastaviti zapisnik i odobriti uporabu.
2. Sustav treba svojim pojedinačnim osobitostima i mjerilima odgovarati shemi navedenoj u prilogu.
3. Rov treba biti širok 16 do 18 cm, a mjestimično može biti i širi. Sustav mora sadržavati tjesnac, po mogućnosti nakon silazno-uzlaznog dijela rova, dugačak najmanje 1 m, a širok od 14 do 16 cm.
4. Ulaz, koji se nalazi barem 6 metara ispred kotla I, mora sadržavati dva zavoja.
5. Sustav mora nadalje posjedovati kotlove I do IV, sukladno shemi. Unutarnji promjer kotlova mora iznositi najmanje 50 cm. Radi zatvaranja treba koristiti pomična vrata koja su u skladu s propisima o zaštiti životinja i koja isključuju fizički kontakt između grabežljive divljači i psa.
6. Sustav mora biti opremljen s jednim silazno-uzlaznim dijelom, u obliku trapeza, s krakovima dugim 1 metar. Kut među njima ne smije biti manji od 35 niti veći od 45 stupnjeva.
7. Dio rova s preprekama predstavlja dodatni dio sustava. Taj put s preprekama mora biti postavljen usporedno sa sustavom od kotla I do kotla III ili kotla IV (izuzetak predstavlja međunarodni rov).
Put mora sadržavati ulegnuti dio duljine 2 metra s nagibom (kosa ravnina duljine oko 1 metar) i okomitim završetkom visine 40 cm.
8. Rov treba tako urediti da u njega ne prodire svjetlo, ali da je posvuda moguć "uvid". Na njemu moraju biti smještene zastavice (pera) ili slično, što omogućuje nadziranje kretanja lisice i psa. Na duljini od 10 metara treba smjestiti najmanje 5 markacija.

-
9. Na sustavima koji ne odgovaraju navedenim propisima ne smije se provoditi ni uvježbavanje niti ispitivanje. Vlasnik rovnog sustava odgovoran je za poštivanje ovih propisa. Prije početka ispitivanja suci trebaju provjeriti da li je rovni sustav propisno opremljen.
 10. Kao alternativa završnom kotlu, sustav može biti opremljen i rotacijskim kotlom.

D. Tijek ispitivanja

1. Ispitivanje rovglasnosti

a) Prije ispitivanja rovglasnosti grabežljivu divljač treba poslati u rovni sustav (s izuzetkom puta s preprekama) i izvaditi je u krajnjem kotlu.

Tijekom ispitivanja psa u rovu se ne smije nalaziti grabežljiva divljač. U rovnom sustavu treba otvoriti sva pomična vrata, osim puta s preprekama, kako bi pas mogao pretražiti rovni sustav.

b) Psi koji su na nekom mjestu u rovu trajno glasni isključuju se iz daljnjeg ocjenjivanja. Kratko, također višekratno glasanje iz strasti ili na teško prohodnim mjestima ne smatra se pokazateljem da je pas rovglasan. Psi koji ne prihvate rov, a u nastavku polože ispit, dokazali su da nisu rovglasni.

2. Ispitivanje s grabežljivom divljači

Daljnji rad provodi se u više faza:

a) Svladavanje puta s preprekama, silazno-uzlazne cijevi te nalaženje lisice u završnom kotlu

b) Traženje i nalaženje zatvorene grabežljive divljači u raznim kotlovima

c) Vrebanje grabežljive divljači pred zatvorenim završnim kotlom

Ad.a) Nakon što su svi psi završili ocjenjivanje rovglasnosti, lisicu treba smjestiti u kotao III/IV i zatvoriti je. Potom se na ulazu odveže jazavčar kojeg treba ocijeniti kako bi preko kotla I prihvatio dio rova s preprekama.

Dopušteno je opetovano ulaženje psa jer shodno radu u prirodnim uvjetima mora imati priliku izaći iz rova. Treba prihvatiti put s preprekama, savladati dio s uleknućem i dospjeti do kotla III/IV.

Kotao III ovdje treba koristiti samo u slučaju ako je put s preprekama spojen na kotao IV. Za daljnji rad put s preprekama treba zatvoriti pomičnim vratima, a isto tako prilikom traženja kotao II prema kotlu IV. Iz tog kotla pas mora preko silazno-uzlaznog dijela rova i tjesnaca proći do kotla I, a tamo se može okrenuti ili izaći i ponovo ući.

Ponovno ulaženje može biti pokazatelj strasti kod jazavčara.

Nakon što je pas ponovo prošao silazno-uzlazni dio rova, otvaraju se sva pomična vrata, s izuzetkom onih kod lisice. Ulaz treba ostaviti otvorenim tako da pas u svakom trenutku može izaći iz rova.

Ad.b) Nakon toga psu treba dati priliku da traži lisicu. Ako je pas našao lisicu, treba imati dovoljno vremena za markiranje i oblajavanje (2-4 minute).

Sada treba lisicu u okviru vremena predviđenog za rad premjestiti prema želji. Potom treba otvoriti sva pomična vrata s izuzetkom onih k lisici, kako bi pas mogao izaći iz rova.

Ad.c) U svrhu vrebanja grabežljive divljači lisicu treba zatvoriti u završnom kotlu. Osim tog kotla, sva vrata u sustavu treba otvoriti, uz izuzetak dijela rova s preprekama kako bi pas mogao napraviti krug ili izaći iz rova i ponovo ući.

Pas treba dokazati svojom ustrajnošću da posjeduje sklonost za oblajavanje lisice u završnom kotlu. U tu svrhu ne smije raditi na udaljenosti većoj od 50 cm od zatvorene grabežljive divljači.

Prilikom vrebanja kod rotacijskog kotla pas može okretni zatvor prvo potisnuti samo do zasuna. Nakon istjecanja polovice vremena predviđenog za rad, zasun treba otvoriti, a zatvor povući prema odskočnoj košari kako bi pas imao priliku istjerati lisicu.

Vrebanje pred rotacijskim kotlom iznosi do 10 minuta.

E. Vrijeme za rad

a) Vrijeme za rad psa počinje s ulaskom u rov. Od tog trenutka protječe vremenski period za svladavanje puta s preprekama i nalaženje grabežljive divljači u završnom kotlu, u roku od 10 minuta.

b) Traženje i nalaženje grabežljive divljači u raznim kotlovima može trajati do 10 minuta.

c) Vrebanje traje najmanje 5 minuta, a u slučaju rotacijskog kotla najmanje 10 minuta.

Ukupno vrijeme za rad ne bi trebalo premašiti 20 minuta.

F. Međunarodni rovni sustav
Postojeći međunarodni rovni sustav je modificiran.

Usljed izmjena u strukturi rova i stvaranja veze rad se provodi kako slijedi:

- Lisicu se smjesti u završni kotao (kotao III). Pas mora pronaći lisicu prolazeći silazno-uzlazni dio rova u roku od 5 minuta.

- U nastavku predsjednik sudačke komisije određuje u kojem kotlu sustava treba smjestiti grabežljivu divljač. Tek nakon toga smije se psa pustiti da traži. Također treba voditi računa o tome da se psu omogući izlazak iz rova.

Ova faza obuhvaća vremenski period koji traje najviše 10 minuta.

U svrhu vrebanja, lisicu treba zatvoriti u završnom kotlu ili je smjestiti u rotacijski kotao.

Osim tog kotla, sva pomična vrata u rovnom sustavu su otvorena kako bi pas mogao napraviti krug ili izaći iz rova i ponovno ući.

Pas treba dokazati svojom ustrajnošću da posjeduje sklonost za oblagavanje lisice u završnom kotlu. U tu svrhu ne smije raditi na udaljenosti većoj od 50 cm od zatvorene grabežljive divljači.

Prilikom vrebanja kod rotacijskog kotla pas može okretni zatvor prvo potisnuti samo do zasuna. Nakon istjecanja polovice vremena predviđenog za rad zasun treba otvoriti, a zatvor povući prema odskočnoj košari kako bi pas imao priliku istjerati lisicu.

G. Drugi rovni sustavi

Dozvoljeni su rovni sustavi prikladni za ispitivanje rada terijera. Tijek ispitivanja mora odgovarati odredbama iz poglavlja 8. ovog Pravilnika.

ISPITIVANJE PATULJASTIH JAZAVČARA I JAZAVČARA KUNIČARA

9. VLEČKA KUNIČA/IZVLAČENJE

Ispitno razdoblje:	- cijelu godinu
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- nema ograničenja glede starosti psa, položeni ispit sljedoglasnosti
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- najviše 12 jazavčara
Suci:	- na ispitu moraju ocjenjivati dva suca

A. Općenito

1. Ispit smije biti proveden samo u revirima u kojima je prisutan dovoljan broj kunića i njihovih rovova.
2. Za taj ispit treba po mogućnosti upotrijebiti svježe odstrijeljene, odnosno svježe zamrznute i potom u potpunosti odmrznute kuniće.
3. Kunićji rov mora imati više ulaza i izlaza. Može se koristiti za ispitivanje samo jednog psa.
4. Ispiti na snijegu nisu dozvoljeni.

B. Tijek ispita

Dva suca svaki put prate vodiča, a treći sudac s polagačem vlečke odlazi u blizinu rova kako bi iz skloništa mogao promatrati rad psa na rovu.

Kunića se od mjesta nastrjela, koji je obilježen s nešto dlake s trbuha, vuče na konopcu u duljini od najmanje 250 m, po mogućnosti kroz šumu, i zatim ga se uz pomoć štapa odloži dovoljno duboko u neki stari kunićji rov.

Vlečka mora sadržavati jedan zavoj.

Pas treba izraditi prvih 200 m vlečke na radnom povodniku.

Zadnjih 50 m odveže se pas koji mora otići do rova i izvući kunića.

Nakon odvezivanja psa, vodič mora ostati na svome mjestu i ne smije utjecati na psa ni na koji način.

C. Zahtjevi za dodjelu stručnih ocjena

1. Traženje na povodniku

Ocjena 4:

Može se dodijeliti samo ako pas glatko i s interesom prati trag vlačke do mjesta gdje biva odvezan kako bi dalje slobodno tražio

Ocjena 3:

Može se dodijeliti ako pas uz najviše jedan opoziv još uvijek glatko prati trag vlačke

Ocjena 2:

Dodjeljuje se ako jazavčar dobije dva opoziva i još uvijek zainteresirano prati trag vlačke. Više od dva opoziva, nezainteresiranost, kratak povodnik imaju za posljedicu nepolaganje ispita

2. Slobodno traženje

Ocjena 4:

Može se dodijeliti samo ako pas od trenutka odvezivanja sam glatko i bez pogreške izradi trag vlačke do rova. Vodič i suci, kao i eventualni pratioci, ne smiju psa pratiti za vrijeme slobodnog traženja

Ocjena 3:

Može se dodijeliti ako pas sam i glatko nađe put do rova, međutim, morao je iznova (1x) biti postavljen na trag. Ovdje također vodič, suci te eventualni pratioci ne smiju pratiti psa

Ocjena 2:

Mora se dodijeliti ako je pas nakon odvezivanja dvaput morao biti nanovo postavljen na trag, ali potom je sam našao put do rova

Psi koji nakon odvezivanja skrenu od stvarnog zadatka ili u roku od pet minuta ne nađu ulaz u rov, nisu položili ispit.

3. Izvlačenje

Ocjena 4:

Dodjeljuje se ako pas nakon slobodnog traženja bez poticanja izvuče kunića do ispred rova

Ocjena 3:

Dodjeljuje se ako vodič mora svoga psa nakratko poticati kako bi izvukao kunića. U tom slučaju pretpostavlja se da je vodič s oba suca u međuvremenu došao do rova

Ocjena 2:

Mora se dodijeliti ako pas mora biti češće potican kako bi kunića samostalno izvukao iz rova

Psi koji u roku od pet minuta nakon prvog ulaska u rov ne izvuku sami kunića, nisu položili ispit. Ako jazavčar ne uđe u rov ili odbije kunića izvući iz rova, ispit također nije položen.

4. Ponašanje pokraj divljači

Ocjena 4:

Može se dodijeliti ako jazavčar prisvoji kunića (trese njime ili ga čuva) ili pak dovede vodiča do njega

Ocjena 3:

Može se dodijeliti ako jazavčar pazi na kunića, ali ne pokazuje spremnost da brani plijen

Ocjena 2:

Dodjeljuje se ako pas nakon izvlačenja pokazuje malo zanimanja za divljač

Ispit nije položen ako jazavčar zubima oštećuje ili zakopava kunića.

D. Ocjenjivanje rada

Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama.

Utvrđeni faktori:

a) Traženje na povodniku	faktor 4
b) Slobodno traženje	faktor 6
c) Rad na rovu	faktor 10
d) Ponašanje pokraj divljači	faktor 5

Rad se ocjenjuje sljedećim stručnim ocjenama:

nedovoljan	stručna ocjena 0
dovoljan	stručna ocjena 1
dobar	stručna ocjena 2
vrlo dobar	stručna ocjena 3
odličan	stručna ocjena 4

E. Dodjela nagradnih razreda

I. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Traženje na povodniku	4	4	16
b) Slobodno traženje	4	6	24
c) Rad na rovu	3	10	30
d) Ponašanje pokraj divljači	3	5	15
			<hr/>
			Ukupno 85

II. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Traženje na povodniku	3	4	12
b) Slobodno traženje	3	6	18
c) Rad na rovu	2	10	20
d) Ponašanje pokraj divljači	2	5	10
			<hr/>
			Ukupno 60

III. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Traženje na povodniku	2	4	8
b) Slobodno traženje	2	6	12
c) Rad na rovu	2	10	20
d) Ponašanje pokraj divljači	2	5	10
			<hr/>
			Ukupno 50

10. ISTJERIVANJE KUNIĆA IZ PRIRODNOG ROVA

Ispitno razdoblje:	- u skladu sa Zakonom o lovu
Preduvjeti za pristupanje ispitu:	- nema ograničenja glede starosti psa, položeni ispit sljedoglasnosti
Broj pasa koji se mogu prijaviti:	- najviše 8 jazavčara
Suci:	- na ispitu moraju ocjenjivati dva suca

A. Općenito

1. Ispit može biti proveden samo u nekom reviru koji obiluje kunićima i koji je pregledan.
2. Kunićji rovovi korišteni za ispit moraju imati više ulaza i izlaza.

B. Tijek ispita/zahtjevi u odnosu na jazavčara

1. Poznavatelj revira uputi se sa sucima i s vodičem prema što prohodnijem kunićjem rovu.
2. Po uputi suca vodič odveže svojeg psa koji treba s voljom prihvatiti rov.
3. Pas treba natjerati kunića da napusti rov ili ga zgrabiti i izvući.

C. Ocjenjivanje

Ocjenjivanje se vrši prema faktorima i stručnim ocjenama.

Utvrđeni faktori:

a) Istjerivanje ili izvlačenje kunića	faktor 10
b) Nalaženje, ustrajnost i strast	faktor 8
c) Glas	faktor 7

Rad se ocjenjuje sljedećim stručnim ocjenama:

nedovoljan	stručna ocjena 0
dovoljan	stručna ocjena 1
dobar	stručna ocjena 2
vrlo dobar	stručna ocjena 3
odličan	stručna ocjena 4

D. Dodjela nagradnih razreda

I. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Istjerivanje ili izvlačenje kunića	4	10	40
b) Nalaženje, ustrajnost i strast	4	8	32
c) Glas	3	7	21

Ukupno 93

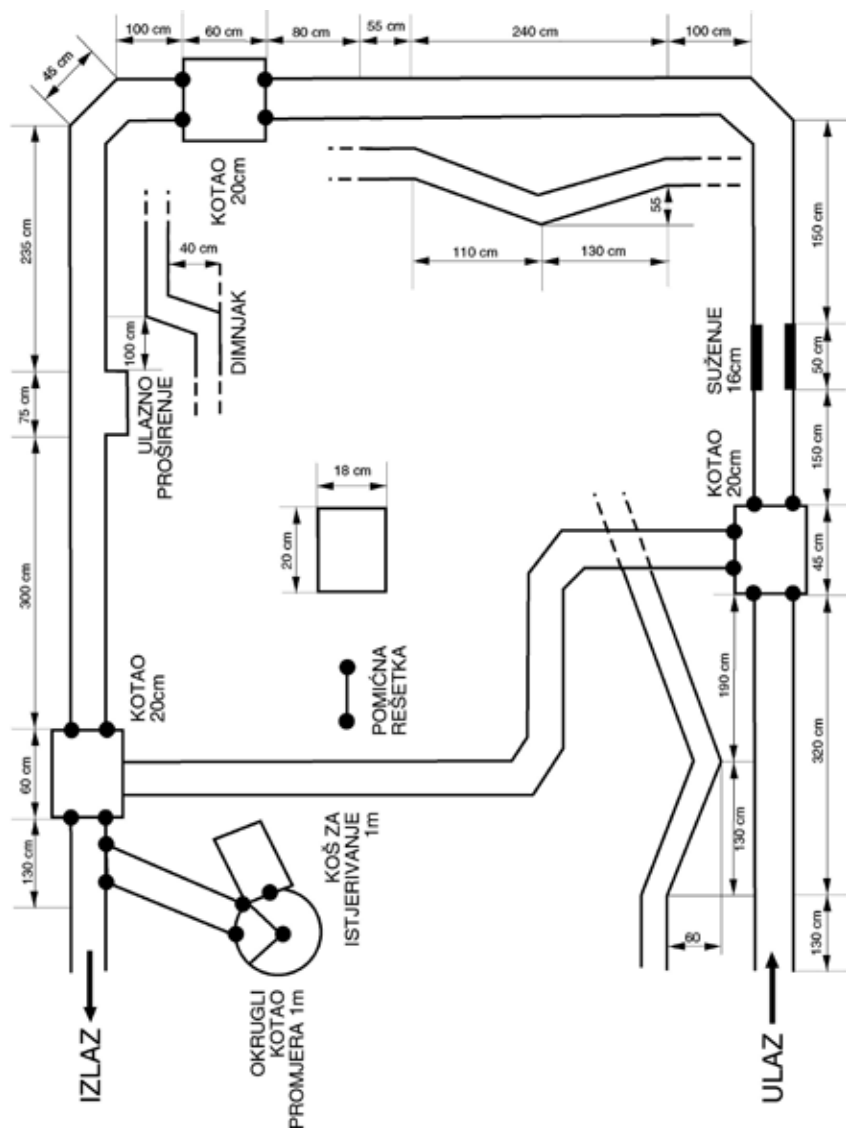
II. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Istjerivanje ili izvlačenje kunića	3	10	30
b) Nalaženje, ustrajnost i strast	3	8	24
c) Glas	2	7	14
			<hr/>
			Ukupno 68

III. N.R.

	Stručna ocjena	Faktor	Broj bodova
a) Istjerivanje ili izvlačenje kunića	2	10	20
b) Nalaženje, ustrajnost i strast	2	8	16
c) Glas	1	7	7
			<hr/>
			Ukupno 43

NACRT IZGLEDA ROVA

Pravilnik za ocjenjivanje rada pasa jamara
Pravilnik za ispitivanje rada jazavčara
Ispit prirodnih osobina (IPO)

Članak 1. mijenja se i glasi :

Suci : - na ispitu može ocjenjivati jedan sudac